

RAPORT EWALUACYJNY PROJEKTU MIKRO- KATOWICE

PREAMBUŁA

Niniejszy raport jest pokłosiem realizacji w latach 2018/2019 projektu mikroKatowice. Jego celem było zwiększenie zaangażowania mieszkańców Katowic w istniejące mechanizmy partycypacji społecznej, m. in.: Budżet Obywatelski, Inicjatywy Lokalne, wybory do Rad Jednostek Pomocniczych (dzielnic) oraz zwiększenie zdolności mieszkańców dzielnic do samoorganizacji i podjęcia współodpowiedzialności za lokalną społeczność, w tym także w obszarze dziennikarstwa obywatelskiego.

Struktura raportu przedstawia się następująco:

- raport ewaluacyjny za 2019 rok zawierający:
 - opis prac nad mapami zasobów i potencjałów
 - podsumowanie Spotkań Liderów Dzielnic
- raport ewaluacyjny za 2018 roku zawierający:
 - podsumowanie badań jakościowych, w tym obserwacja uczestnicząca podczas spotkań RJP pod kątem pracy Radnych, siedziby RJP i jej otoczenia oraz wywiad grupowy z realizatorami projektu.
- Raport z badań ilościowych
- Wnioski i rekomendacje

RAPORT EWALUACYJNY ZA 2019 ROK

WSTĘP

Kluczowym elementem projektu MikroKatowice zrealizowanym w 2019 r. było przygotowanie dzielnicowych map zasobów i potencjałów, oraz przeprowadzenie Spotkań Liderów Dzielnicy. Mapy to przestrzenne reprezentacje zidentyfikowanych: podmiotów, miejsc czy fenomenów kulturowych mające znaczenie dla rozwoju społecznego wybranych dzielnic. Zgodnie z założeniami projektu MikroKatowice, mapy przygotowano podczas grupowych warsztatów przeprowadzonych w poszczególnych siedzibach RJP, moderowanych przez ekspertów zespołu ewaluacyjno-badawczego. Uczestnikami warsztatów byli zainteresowani radni RJP, którzy w ramach pogłębionej dyskusji diagnozowali i charakteryzowali zidentyfikowane dzielnicowe zasoby i potencjały. Przygotowano i udostępniono opinii publicznej mapy zasobów i potencjałów 7 dzielnic Katowic.

Spotkania Liderów Dzielnicy dotyczyły poznania mechanizmów partycypacji publicznej, jak i wzajemnej współpracy pomiędzy liderami społeczności. Służyły także refleksji nt. aktualnej sytuacji (problemów, szans czy wyzwań) dzielnicy. Celem spotkań była ostatecznie próba zawiązania więzi w środowisku osób instytucjonalnie i oddolnie odpowiedzialnych za dzielnicę.

METODOLOGIA

WYBÓR 7 DZIELNIC

W pierwszej fazie działania dokonano wyboru 7 dzielnic Katowic, w których wspólnie: radni RJP i zespół ewaluacyjno-badawczy wytworzyli dzielnicowe mapy zasobów i potencjałów. Mapy zawierają zbiór podmiotów, organizacji i instytucji, a także wskazują m. in. aktorów społecznych, zjawiska niematerialne oraz zaznaczają liderów i aktywne środowiska.

1. WYBORU DZIELNIC DOKONAŁ ZESPÓŁ EWALUACYJNO-BADAWCZY PROJEKTU MIKROKATOWICE W OPARCIU O:

- Wywiady indywidualne z członkami zespołu projektowego (koordynatorem, szkoleniowcem, przedstawicielami GKK) dotyczących współpracy z poszczególnymi RJP
- Wnioski z narady wewnętrznej członków zespołu ewaluacyjno-badawczego dotyczących oceny poszczególnych RJP co do ich gotowości i zdolności wytworzenia dzielnicowych map zasobów i potencjałów.
- Wnioski z badania ankietowego co do rozpoznawalności mechanizmów partycypacji społecznej w dzielnicach Katowic.

2. ZASTOSOWANE PRZEZ ZESPÓŁ EWALUACYJNO-BADAWCZY JAKOŚCIOWE KRYTERIA WYBORU TO:

- Gotowość wytworzenia mapy przez RJP,
- Zdolność RJP do wytworzenia mapy poprzez organizację platformy współpracy lokalnych interesariuszy: liderów, biznes, ngo, instytucji miejskich i szkół, kościołów i mieszkańców miasta.

3. OSTATECZNIE ZESPÓŁ EWALUACYJNO-BADAWCZY DO PRZYGOTOWANIA MAP ZAREKOMENDOWAŁ NASTĘPUJĄCE DZIELNICE KATOWIC:

- Dąb,
- Giszowiec,
- Wełnowiec-Józefowiec,
- Brynów - os. Zgrzebniołka,
- Murcki,

- Koszutka,
- Witosa.

4. PRZYGOTOWANO RÓWNIEŻ TZW. LISTĘ REZERWOWĄ DZIELNIC WRAZ Z UZASADNIENIAMI. REZERWOWE DZIELNICE MIAŁY SZANSĘ WZIĄĆ UDZIAŁ W PROJEKCIE W PRZYPADKU BRAKU NAWIĄZANIA WSPÓŁPRACY Z REKOMENDOWANYMI RJP. REZERWOWE DZIELNICE TO:

PIOTROWICE

RJP i jej radni prezentują otwartość i chęć do działania na rzecz dobra lokalnego. Zdecydowanym ograniczeniem w tym zakresie, skutkującym niejednokrotnie niską efektywnością prac rady, są szeroko rozumiane relacje z Urzędem Miasta i brakiem stałej platformy wzajemnej wymiany informacji. RJP ma zdolności (obecne i te planowane do wdrożenia w najbliższej przyszłości), do samodzielnego mapowania aktywności społecznej i wykrywania potencjałów w dzielnicy. Wobec tego uznaje się, że na tym etapie wykonanie mapy zasobów i potencjałów nie jest niezbędne.

BOGUCICE

RJP jest świadomie funkcjonującą organizacją z wytyczonymi kierunkami działań na najbliższe lata. Sprawnie działa w środowisku lokalnym, umiejętnie reprezentując interesy mieszkańców dzielnicy, dbając jednocześnie o poprawę ich jakości życia. Pozytywny obraz funkcjonowania RJP w dużej mierze związany jest z prawdopodobnym dobrym rozpoznaniem potencjałów (społecznych) w Bogucicach. Nie ma zatem konieczności podjęcia współpracy z Radą na tym etapie, choć należy pamiętać, że niska aktywność mieszkańców w życiu dzielnicy jest problemem, którego przyczyny powinny być poddane refleksji, a następnie działaniom zaradczym.

PODLESIE

RJP skupiła się na kwestiach formalnych relacji z Urzędem Miasta Katowice i Radnymi i rozwijaniu tego obszaru kompetencji rady. Jako wyzwania kluczowe podnoszono wzmocnienie rady zarówno w narzędzia jak i finanse, które umożliwiłyby skuteczne

wspieranie władz miasta w planowaniu rozwoju dzielnicy. RJP ma do dyspozycji bogatą infrastrukturę lokalową, która z powodzeniem może służyć potrzebom społeczności lokalnej. Priorytetyzacja kwestii formalnych może znacząco obniżyć efektywność mapowania dzielnicy.

OSIEDLE TYSIĄCLECIA

RJP w trakcie dwóch spotkań (na pierwszym z nich stawił się tylko przewodniczący rady) skupiła się na kwestiach formalnych relacji z Urzędem Miasta Katowice i Radnymi i rozwijaniu tego obszaru jej kompetencji. Kadencja rady kończy się w listopadzie 2019 roku, co może stanowić zagrożenie dla skutecznego mapowania dzielnicy. Ponadto, priorytetyzacja kwestii formalnych może znacząco obniżyć efektywność mapowania dzielnicy.

LIGOTA-PANEWNIKI

RJP skupiła się na kwestiach formalnych relacji z Urzędem Miasta Katowice, ze szczególnym uwzględnieniem relacji z Radnymi Miasta Katowice. Wzmocnienie formalnej pozycji RJP zarówno pod kątem: narzędzi, finansów i zainteresowania radnych to priorytet aktualnej RJP. Priorytetyzacja kwestii formalnych może znacząco obniżyć efektywność mapowania dzielnicy.

SZOPIENICE

RJP skupiła się na kwestiach formalnych relacji z Urzędem Miasta Katowice zwracając uwagę niską skuteczność działań w tej materii.

KOSTUCHNA

Dzielnica leżąca na peryferiach Katowic mająca charakter enklawy, mieszkańcy tworzą spójną mikrospołeczność.

5. W RAMACH PROCESU WYBORU 7 DZIELNIC, ZESPÓŁ EWALUACYJNO-BADAWCZY PRZEPROWADZIŁ Z REKOMENDOWANYMI RJP NEGOCJACJE DOTYCZĄCE CHARAKTERU I SPOSOBU UCZESTNICTWA W PROJEKCIE. EFEKTEM PROCESU WYBORU BYŁO ZAWIĄZANIE WSPÓŁPRACY Z 5 PIERWOTNIE REKOMENDOWANYMI RJP.

- Dąb,
- Giszowiec,
- Brynów - os. Zgrzebniocka,
- Koszutka,
- Witosa.

ORAZ 2 DZIELNICAMI Z LISTY REZERWOWEJ:

- Ligota
- Kostuchna

6. SPOSÓB PRZYGOTOWANIA MAP ZASOBÓW I POTENCJAŁÓW: NARZĘDZIA I METODY. UPOWSZECHNIENIE.

Każdy warsztat „Mapa zasobów i potencjałów” opierał się o moderowaną dyskusję uczestników – radnych RJP. Z biegiem trwania warsztatu wydobywczego następowała identyfikacja kolejnych zasobów wokół RJP: materialnych i niematerialnych, a także potencjałów rozwojowych oraz sposobów ich łączenia.

Mapa umożliwiła zlokalizować podmioty, instytucję, miejsca, ale i symbole należące do przestrzeni dzielnicy, będące - docelowo - dobrem budującym kapitał społeczny dzielnicy. Wartością dodaną działania było przekazanie członkom RJP prostego i uniwersalnego sposobu mapowania społecznego, w tym analizowania funkcji RJP w kontekście przestrzeni. Mapa to narzędzie, które RJP może swobodnie rozwijać po zakończeniu projektu MikroKatowice, a dzięki współpracy katowickich radnych RJP, narzędzie mapujące może zostać implementowane do innych dzielnic.

Wszystkie Mapy zostały opracowane przez zespół ewaluacyjno-badawczy. Elementy map zostały skategoryzowane, zaprojektowano model ich wizualnej prezentacji, zastosowany we wszystkich 7 dzielnicach. Poszczególne elementy mapy zostały podzielone ze względu na ich charakter, funkcję, podmioty edukacyjne i partnerskie, związane z dziedzictwem, wyjątkowe miejsca, biznes.

Wielkoformatowe egzemplarze map zostały przekazane do 7 dzielnic wraz z zestawem plastycznym (graficznym) umożliwiające uzupełnianie map w przyszłości. Mapy stanowią dobrą praktykę komunikowania społecznych walorów lokalnej przestrzeni na cele rozwojowe dzielnicy i miasta.

Szkola Podstawowa nr 33
posiada dobrą infrastrukturę:
basen, aule i sale
gimnastyczne

Miejskie Przedszkole nr 94

"Słonik"
Prywatny żłobek i przedszkole

Zespół Szkół Prywatnych w Katowicach

Miejskie Przedszkole nr 13

Miejskie Przedszkole nr 50

Miejskie Przedszkole nr 85

Żłobek Lazurowy Obłoczek
prywatny żłobek

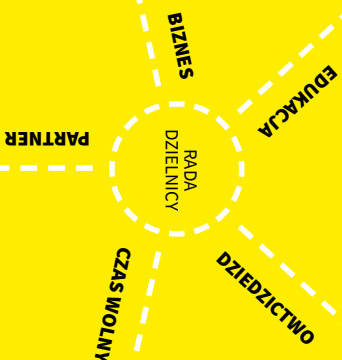
Stare bloki na północy dzielnicy
posiadają mieszkańców
dzielnicy najdłuższych stażem

obszar Szybu Kleofas
obszar rewitalizowany

Krzyż przydrożny przy ul. Witosza 40

Cmentarz
cmentarz w zachodniej części dzielnicy - powstanie w 2020 roku

Skwer rolnistrza Pileckiego

Biedronka

Lidl

Makro Cash and Carry

Targowisko

Miejskie Przedszkole nr 13

Katowickie Towarzystwo Budownictwa Społecznego

Spółdzielnia Mieszaniowa Zakęska Hątda

Miejska Biblioteka Publiczna Filia nr 12

Narodowy Fundusz Zdrowia

Instytut Ekologii Terenów Przemysłowych

Rodzinne Ogrodki Działkowe Baildon

Plac Herberta
miejsce organizacji ciekawych wydarzeń kulturalnych

Psi wybieg w parku na południu dzielnicy

Boisko przy ul. Dulebny

Boisko przy ul. Bartickiego

Park na południu dzielnicy

WITOSA

Niezagospodarowane tereny zielone południowo-zachodniej części dzielnicy
tereny południowo-zachodniej części dzielnicy

Autostrada A4
generuje smog i hałas

PIO
Pomoc i Inicjatywa Osoby

Zadanie publiczne jest współfinansowane ze środków Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczności Obywatelskich w ramach Programu Funduszu Inicjatyw Obywatelskich na lata 2014–2020

Opracowanie: Zigmunt Maciej PRACOWNIA OBSERWATORIUM, Łukasz Dziuba, Aleksander Lysko © Stowarzyszenie Gór noślaski Klaster Kreatywny Katowice 2019

miasto KATOWICE

Uniwersytet Śląski

Szkoła Podstawowa nr 62

IV Liceum Ogólnokształcące im. Stanisława Maczka w Katowicach

Szkoła Podstawowa nr 36

Znani mieszkańcy dzielnicy Koszutka - znane nazwiska mogące być marką dzielnicy

Poszetka

Biurowiec KTW

Międzynarodowe Centrum Kongresowe

Dubah Food

Spodek

EDUKACJA

DMIEDZICTWO

RADA DZIELNICY

BIZNES

PARTNER

CZAS WOLNY

Kawiarnia Santos
Kultura kawiarnia

Klub studencki „Pod rurą”

Świetlica „Gniazdo”
wsparcie, działania międzypokoleniowe junior-senior, dobroczynność

Miejska Biblioteka Publiczna. Filia nr 11

Miejski Dom Kultury Koszutka

Śląska Izba Lekarska

Główny Instytut Górnictwa

Parafia Najświętszego Serca Pana Jezusa w Koszutce

Galeria „Szara”
sztuka współczesna, ciekawi ludzie, wernisaże, warsztaty

Telewizja Silesia TVS

Śląski Klub Fantastyki

Alpy
pagórki za parkiem od ulicy Owocowej

Lodowisko w Spodku

Strefa Kultury

Park Budnioka

Królestwo

Kino Kosmos (Centrum Sztuki Filmowej)

posiada cykle edukacyjne dostosowane do potrzeb odbiorców (pora dla seniora, pora dla dzieci)

Rondo Sztuki

Plac Grunwaldzki

Wielu mieszkańców krótko okresowo wynajmujących mieszkania

KOSZUTKA

Zadanie publiczne jest współfinansowane ze środków Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego w ramach Programu Funduszy Inicjatyw Obywatelskich na lata 2014-2020

Opracowanie: Zygmunt Maciej PRACOWNIA OBSERWATORIUM, Łukasz Dziuba, Aleksander Lysko © Stowarzyszenie Górnośląski Klaster Kreatywny Katowice 2019

Siedziba Tauron

Opal Centrum
Biurowe

Silesia City Center

Leroy Merlin

Targowisko Miejskie
przy ul. Agnieszki

BioBazar

Ośrodek św. Jacka
Caritas Archidiecezji
Katowickiej

Club 99

Miejskie
Przedzkoie
nr 23

Miejskie
Przedzkoie
nr 27

Spółeczna Szkoła
Podstawowa „Nasza
Dobra Szkoła”

Zespół Szkolno-
Przedzkoiny nr 1

EDUKACJA

BIZNES

RADA
DZIELNICY

PARTNER

DZIEDZICTWO

CZAS WOLNY

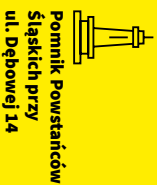
Szyb kopalni Gottwald

Stara stodoła
relikw dawnej zabudowy
okolicy

Huta Baildon

Pomnik Powstańców
Śląskich przy
ul. Dębowej 14

Kaplica św. Barbary
przy Silesia City
Center

Cmentarz
nagrodek, upamiętniający
miejsce pochówku 39
górników, którzy stracili życie
w marcu 1896 roku, podczas
podaru w kopalni „Kleofas”.

Kościół św. Jana
i Pawła Męczenników
w Katowicach

Legenda — Śląskie
Wesołe Miasteczko

Park Śląski

GKS Katowice

Park przy ul. Lipowej
z muszlą koncertową

DA B

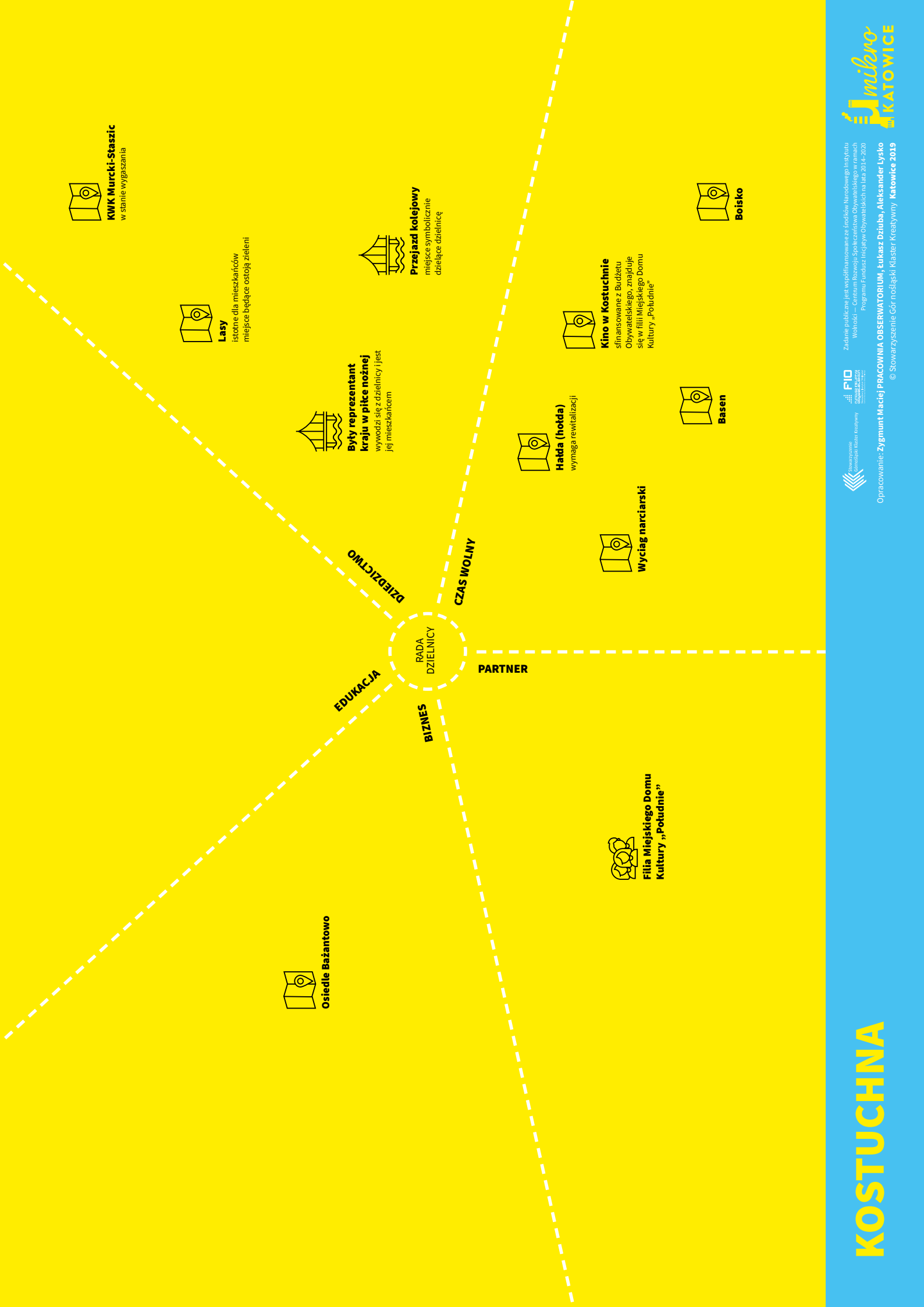
Dab - Dzielnica Katowic
największej wzmiankowana część dzielnicy
Katowic, odnotowana w dokumentach już z 1299 r.

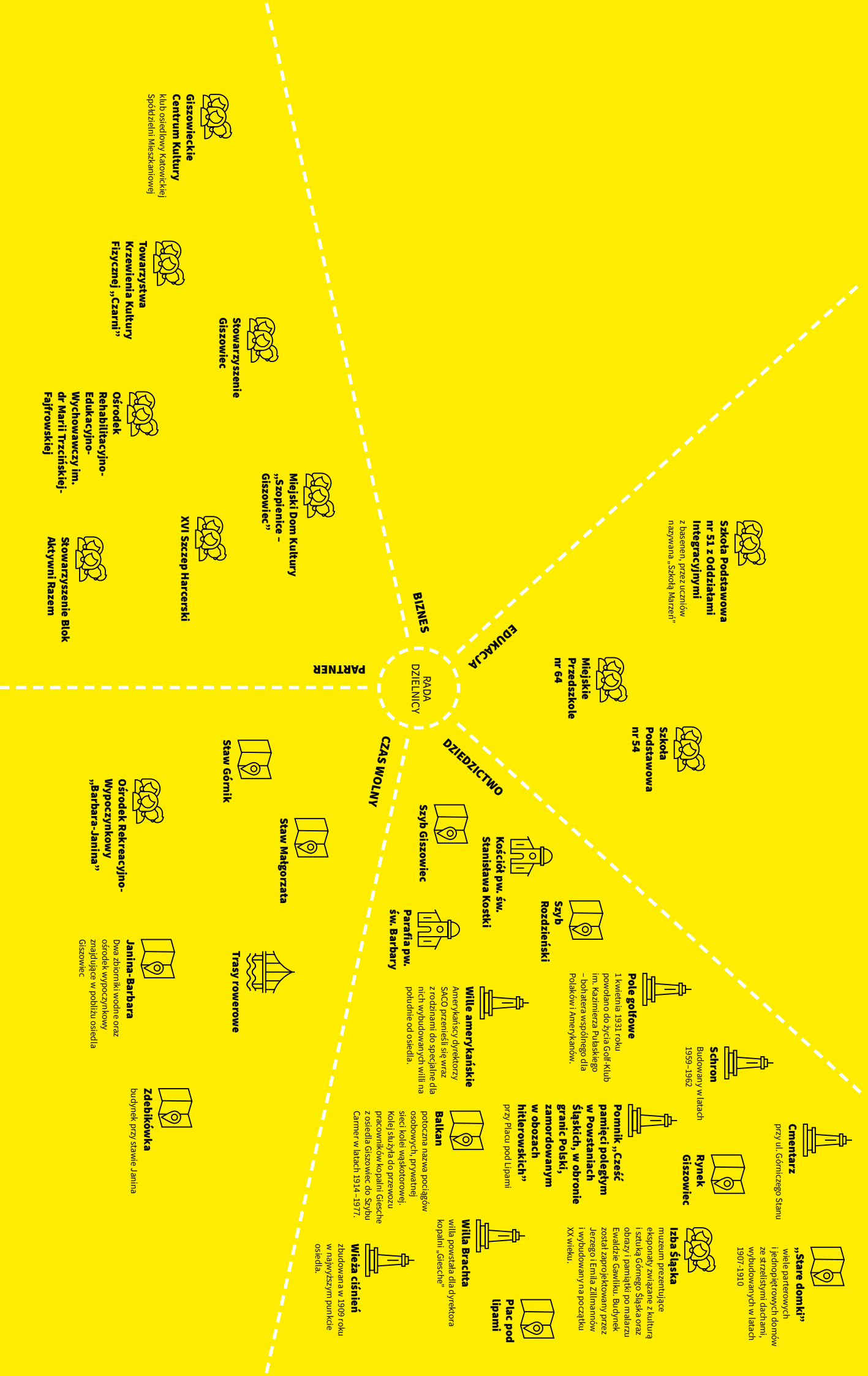

PIO
Pomysłowa Inicjatywa Obywatelska

Zadanie publiczne jest współfinansowane ze środków Narodowego Instytutu
Wiedomości — Centrum Rozwoju Społeczności Obywatelskiego w ramach
Programu Funduszy Inicjatyw Obywatelskich na lata 2014–2020
Opracowanie: Zigmunt Maciej PRACOWNIA OBSERWATORIUM, Łukasz Dziuba, Aleksander Lysko
© Stowarzyszenie Gór nośląski Klaster Kreatywny Katowica 2019

miasto
KATOWICE

Szkola Podstawowa nr 51 z Oddziałami Integracyjnymi
z basenem, przez uczniów nazywana „Szkolą Marzeń”

Miejskie Przedszkole nr 64

Szkola Podstawowa nr 54

Kościół pw. św. Stanisława Kostki

Szyb Rozdzielski

Pole golfowe
1 kwietnia 1931 roku powołano do życia Golf Klub im. Kazimierza Pułaskiego – bohatera wspólnego dla Polaków i Amerykanów.

Schron
Budowany w latach 1959–1962

Rynek Giszowiec

Pomnik „Cześć pamięci poległym w Powstaniach Śląskich, w obronie granic Polski, zamordowanym w obozach hitlerowskich”
przy Placu pod Lipami

Izba Śląska
muzeum prezentujące ekspozycje związane z kulturą i sztuką Górnego Śląska oraz obrazy i pamiątki po malarzu Ewaldzie Gawliku. Budynek został zaprojektowany przez Jerzego i Emilią Zillmannów i wybudowany na początku XX wieku.

„Stare domki”
wiele parterowych i jednopiętrowych domów ze strzelistymi dachami, wybudowanych w latach 1907–1910

EDUKACJA

DZIEDZICTWO

CZAS WOLNY

PARTNER

BIZNES

RADA DZIELNICY

Miejski Dom Kultury „Szopieniec – Giszowiec”

Stowarzyszenie Giszowiec

XVI Szczęp Harcerski

Towarzystwa Krzewienia Kultury Fizycznej „Czarń”

Ośrodek Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczy im. dr Marii Trzciskiej-Fajrowskiej

Stowarzyszenie Blok Aktywni Razem

Staw Górnik

Staw Matczarata

Ośrodek Rekreacyjno-Wypoczynkowy „Barbara-Janina”

Trasy rowerowe

Parafia pw. św. Barbary

Wille amerykańskie
Amerykańscy dyrektorzy SACO przynieśli się wraz z rodzinami do specjalne dla nich wybudowanych wili na południe od osiedla.

Balkan
potoczna nazwa począgów osobowych, prywatnej sieci kolei wąskotorowej. Kolej służyła do przewożenia pracowników kopalni Giesche z osiedla Giszowiec do Szybu Camner w latach 1914–1977.

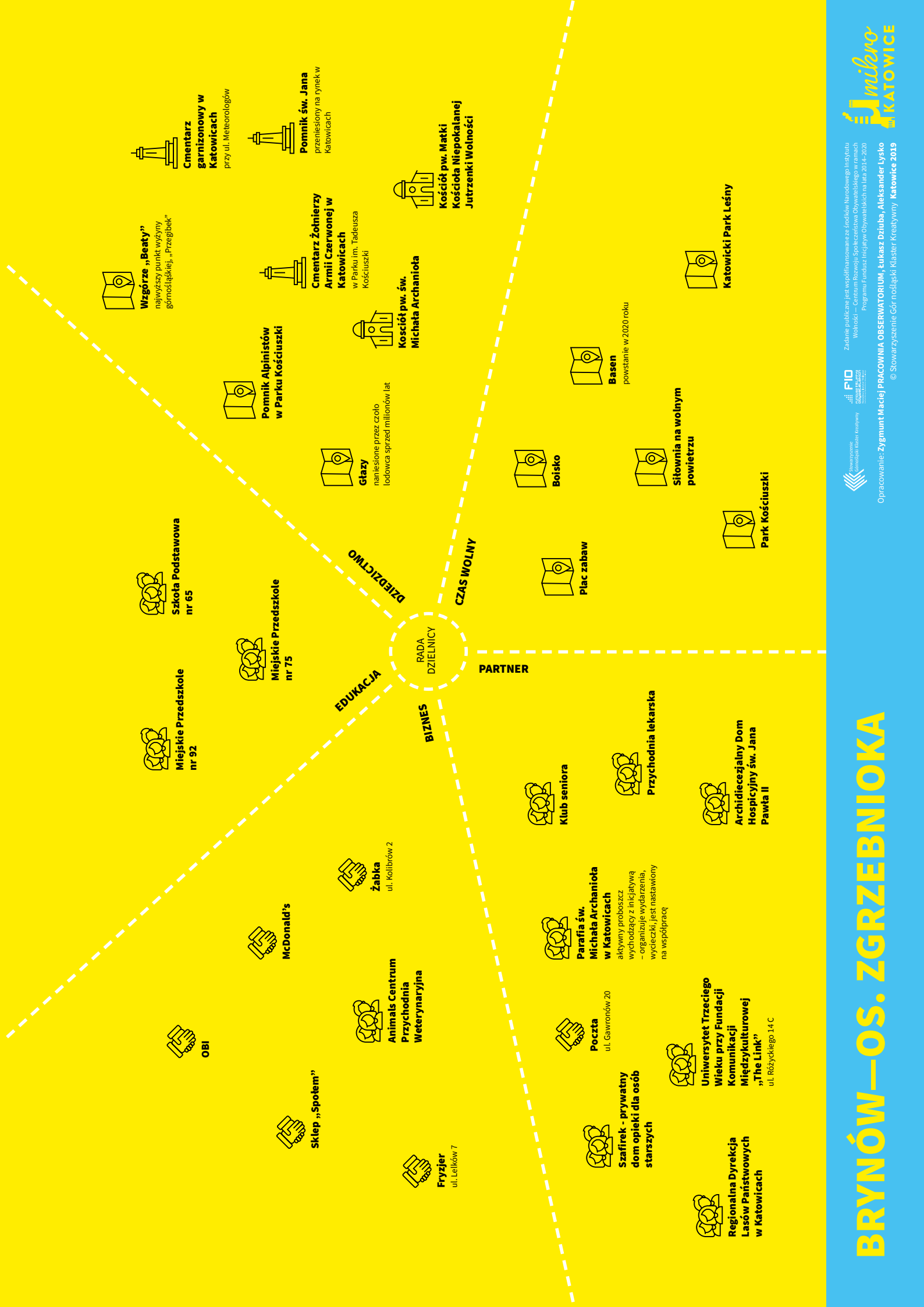
Willa Bractha
willa powstała dla dyrektora kopalni „Giesche”

Wieża cisnień
zbudowana w 1909 roku w najwyższym punkcie osiedla.

Zdeblikówka
budynek przy stawie Janina

Janina-Barbara
Dwa zbiorniki wodne oraz ośrodek wypoczynkowy znajdujące w pobliżu osiedla Giszowiec

Giszowieckie Centrum Kultury
Klub osiedlowy Katowickiej Spółdzielni Mieszkaniowej

Spotkania Liderów Dzielnicy

Warsztaty, które adresowane były do liderów dzielnic w zamyśle miały być spotkaniem wszelkich dzielnicowych środowisk zarówno tych pozarządowych, instytucjonalnych, jak i także grup nieformalnych. Kluczową rolę pełnią Rady Dzielnic, które powinny spełniać w dzielnicy rolę animatora i integratora pozostałych środowisk. W Katowicach nie wszystkie dzielnice do tej pory posiadały swoje Rady Dzielnic. Sytuacja ta na szczęście uległa zmianie i dzięki zaangażowaniu różnych obywatelskich środowisk w końcu w listopadzie 2019 r. odbyły się wybory do Rad Dzielnic, gdzie do tej pory ich nie było. Obecnie w każdej z katowickich dzielnic funkcjonuje już Rada Dzielnicy lub zacznie w najbliższych tygodniach.

Jednak sytuacja, w której w dużej części harmonogram zaplanowanych warsztatów pokrywał się z przygotowaniem do wyborów w części dzielnic wymusił niejako elastyczne podejście i zmianę formuły warsztatów. I tak w tych dzielnicach, gdzie funkcjonują Rady odbyły się zgodnie z planem warsztaty, na które zaproszono, wcześniej zidentyfikowanych, liderów dzielnic. Natomiast w tych dzielnicach, które „czekały” na wybory zaproszono na spotkanie wszystkich kandydatów na radnych i z nimi przeprowadzono warsztat polegający w głównej mierze na analizie SWOT, uzupełnionej o dyskusję na temat motywacji do działań w ramach RJP.

Warto dodać, że pierwsze dwa spotkania liderów odbyły się według innego scenariusza - metodą organizowania społecznościowego. Metoda ta posiada wiele przydatnych elementów do pracy ze społecznościami lokalnymi i ich aktywizowaniem. Jednak w kontekście założeń projektu mikroKatowice nie do końca mogła spełnić swoją funkcję. Dlatego w gronie zespołu badawczo-ewaluacyjnego podjęto decyzję, o posłużeniu się narzędziem analizy SWOT jako ważnym przyczynkiem do dyskusji o wyzwaniach w każdej dzielnicy.

Biorąc pod uwagę powyższe, a także mając na uwadze, iż każda dzielnica odznacza się własną specyfiką, zaznaczyć trzeba iż każde spotkanie, choć odbywało się w pewnych wspólnych ramach, miało swoją dynamikę i czasem różny przebieg.

Poniżej przedstawiono krótki opis przebiegu warsztatów z podziałem na poszczególne dzielnice. Z każdego spotkania starano się uchwycić najważniejsze elementy, które były jego dominantą.

Osiedle Witosza

Spotkanie zgromadziło 18 osób, na czele z przewodniczącym Rady Miasta Katowice oraz dwóch miejskich radnych. Ponadto obecni byli przedstawiciele dzielnicowych instytucji oświatowych, radni jednostki pomocniczej, spółdzielni mieszkaniowej, policji oraz gościnnie radni jednostki pomocniczej z Janowa-Nikiszowca.

Spotkanie zaprojektowane było metodą organizowania społecznościowego. Metoda ta polega na pracy z liderami i mieszkańcami konkretnego obszaru. Skupiona jest na podejmowaniu prób angażowania mieszkańców wokół zidentyfikowanych problemów i poszukiwania rozwiązań. W etapach metoda prezentuje się następująco:

Słuchanie – wykorzystanie aktywnych narzędzi pozwalających diagnozować społeczne problemy.

Szukanie rozwiązań – spotkanie zainteresowanej grupy, na podstawie zidentyfikowanych problemów i wytypowania najistotniejszego.

Rozwiązywanie problemów – szukanie sprzymierzeńców, osób, instytucji, które pomogą w doborze narzędzia np. kampania społeczna, pikiet, protest, petycja, uchwała.

Budowanie organizacji.

Zaprezentowana metoda miała podpowiedzieć uczestnikom spotkania - jak współpracować ze społecznością lokalną i jak ją motywować do działania. Wielu uczestników spotkania takową wiedzę posiadało, używając w swojej codziennej aktywności innych narzędzi.

Istotnym głosem podczas spotkania i dyskusji było podkreślenie, że swoistą odpowiedzialnością lokalnych liderów jest inwestowanie w dzieci i młodzież, aby wykształcić w nich poczucie przynależności do dzielnicy, miasta, regionu itd. Stać się to może tylko wtedy – zdaniem zebranego grona – kiedy da się im możliwość realnego wypowiedzenia się, a następnie wsłuchania się w artykułowane potrzeby i oczekiwania młodego pokolenia.

Wskazano, że pomocne w poszukiwaniu sprzymierzeńców w realizacji społecznie pożytecznych działań istotne jest wykorzystanie potencjału już funkcjonujących grup środowiskowych czy społecznych, które mają wypracowaną „relacyjność” w dzielnicy.

Diagnostycznym walorem spotkania było stworzenie „rejestru braków” w dzielnicy. Zestaw prezentuje się następująco:

Dom kultury, restauracje, klub sportowy, letnia kawiarenka (gdzie można się wybrać na kawę), dzienny dom pomocy dla osób starszych, połączenie ścieżek rowerowych, brak cmentarza (jest w trakcie budowy), brak płynnej komunikacji z inwestorami i planami inwestycyjnymi w dzielnicy, brak miejsca do wyprowadzenia psów, szkoleń dla właścicieli psów, nieczyste powietrze na osiedlu, brak ciszy w okolicy, brak przystanku kolejowego, brak aktywności ludzi, brak spójnej informacji o imprezach, które dzieją się na osiedlu, odcięcie od południowych dzielnic (las), ograniczona ilość zieleni w dzielnicy, zwiększa

się ilość betonu, brak zacienienia placów zabaw, brak miejsc parkingowych, więcej pojemników półpodziemnych, brak planu zagospodarowania przestrzennego, brak komunikacji między Obrokami i centrum osiedla.

Uczestnicy skupili się głównie na infrastrukturalnych i technicznych kwestiach, które niedomagają w dzielnicy. Mniejszą uwagę zwrócono na sprawy związane z rekreacją, sportem, kulturą, szerzej spędzaniem wolnego czasu. Nie zmienia to faktu, że istotnym wyzwaniem dla dzielnicy jest podniesienie jakości życia.

Nikiszowiec

Na spotkaniu pojawiło się 14 osób (liderów lokalnych) reprezentujących różne organizacje i instytucje funkcjonujące w dzielnicy – RJP, dziewczęcy klub hokejowy, świetlicę środowiskową, stowarzyszenie „Fabryka Inicjatyw Lokalnych”, ośrodek jeździecki, szkołę podstawową, stowarzyszenie „Razem dla Nikiszowca”, policję.

Spotkanie skupione było ponownie na temacie organizowania społecznościowego jako (współ)pracy z lokalną społecznością. Istotnym elementem spotkania była praca w grupach polegająca na poszukiwaniu i projekcji rozwiązań względem zdiagnozowanego problemu społecznego. Problem nie był związany z otoczeniem Nikiszowca, a raczej wyobrażonym modelem, nad którym pracowali uczestnicy spotkania, co niekoniecznie wpływało na efektywność poczynań grupy. W konsekwencji jednak wskazano potencjalnych interesariuszy pomocnych dla rozwikłania problemu, organizacji nie wspomagających jego rozwiązanie i/lub będących niezainteresowanych jego rozwiązaniem. Zaletą pracy zaproponowanej grupie była symulacja sposobów angażowania społeczności lokalnej i ukazania całego procesu wzmacniania aktywności społecznej.

W ramach dyskusji podsumowującej pracę warsztatową padły interesujące rekomendacje związane z pracą z lokalną wspólnotą, a szczególnie z organizacjami czy osobami je reprezentującymi. Podkreślono, że każde zaangażowanie i zamoderowana chęć do działania wymaga stałego wspomagania i podtrzymywania, co powinno być udziałem „organizatora” lokalnej aktywności. Nie bez znaczenia pozostaje też fakt docenienia aktywistów (organizacyjnych, osobowych) w postaci nagród, nawet symbolicznych. Co ważne, benefity powinny być przekazane zaangażowanym krótko po zakończeniu działań, co ma wzmacniać poczucie sprawczości, docenienia a w konsekwencji satysfakcji.

Innym głosem, który pojawił się w dyskusji jest kwestia problemów lokalnych. Stwierdzono, że rozwiązywanie ich w miejscowych wspólnotach powinno uwzględniać różne perspektywy postrzegania problemu. Perspektywy bliskie zróżnicowanym liderom lokalnym. Zatem aby doprowadzić do zbliżenia, ujednoczenia a przede wszystkim zrozumienia wielu spojrzeń wskazano, iż niezbędne jest wytworzenie atmosfery zaufania, w której umożliwiające będzie zaprezentowanie tych perspektyw oraz ich wysłuchanie. W opinii uczestników dyskusji pozwoli to znaleźć receptę na rozwikłanie problemów na bazie lokalnego konsensusu i akceptacji.

Ostatnim elementem grupowej rozmowy było wskazanie metod komunikacji w lokalnej społeczności. Podkreślono, że najbardziej skuteczną formą informowania o wydarzeniach w dzielnicy są media społecznościowe, organizacja spotkań informacyjnych oraz „korzystanie” z lokalnych mediów.

Podlesie

W warsztatach w tej dzielnicy wzięło udział zaledwie pięć osób. Nie przeszkodziło to jednak w powstaniu ciekawej dyskusji przy dużym zaangażowaniu obecnych. W spotkaniu uczestniczyli przedstawiciele RJP, Szkoły Podstawowej, Miejskiego Domu Kultury oraz radna Miasta Katowice. Na początku zebrani opowiedzieli krótko o wzajemnych relacjach i współpracy pomiędzy podmiotami. Wniosek z tego jest jeden – w ocenie uczestników współpraca ta dość dobrze funkcjonuje pomiędzy podmiotami, a ewentualne problemy wynikają raczej z niewystarczającej komunikacji na linii podmioty dzielnicowe a Urząd Miasta. Po ocenie warsztatów można powiedzieć, iż dwa aspekty szczególnie się wybijają na tle innych. Pierwszym z nich jest problem dotyczący infrastruktury szkoły, która jest przeciążona (bardzo duża liczba uczniów przy niedostosowanej infrastrukturze placówki). W połączeniu z zapowiadaną likwidacją basenu w sąsiedniej Kostuchnie generuje to duże problemy w życiu nie tylko szkoły, ale całej dzielnicy (logistyka opracowania planu zajęć, groźba likwidacji zajęć pływackich itp.). Planowana rozbudowa szkoły, może nastąpić dopiero za kilka lat (obecnie przedstawiona jest koncepcja takiej inwestycji). Drugą kwestią, na którą zwrócili uwagę uczestnicy to podział dzielnicy na tzw. starych mieszkańców Podlesia oraz nowych. Ma to związek z faktem, iż dzielnica jest atrakcyjna dla potencjalnych mieszkańców z uwagi na swój podmiejski charakter. Sami uczestnicy rozróżnili te dwie grupy mieszkańców nazywając ich „Podlesiokami” oraz „Podlesiakami”. Ten podział nie wywołuje co prawda silnych konfliktów, ale przeszkadza w pełnej integracji mieszkańców. Wskazano problem braku utożsamiania się z dzielnicą przez nowych mieszkańców. Generalnie duży nacisk położono na kwestie kulturowe, tożsamościowe dzielnicy. Jako jednym z głównych atutów Podlesia wskazano silny związek jego mieszkańców z tradycją Śląską, historią oraz wartościami przypisywanymi do tradycyjnego modelu życia. Jako remedium na fakt istnienia podziału wskazano działania kulturalne i edukacyjne, zarówno te istniejące już, jaki i potencjalne (święto ulicy, święto sąsiada itp.).

ANALIZA SWOT (WYKAZ ODPOWIEDZI UCZESTNIKÓW)

MOCNE STRONY:

- tożsamość Podlesioków
- komunikacja mieszkańców
- aktywność mieszkańców
- współpraca z parafią
- bezpieczeństwo
- klub sportowy (KS Podlesianka)

- kultywowanie śląskiej tradycji
- życie religijne

SŁABE STRONY:

- za mała szkoła + przedszkole
- brak żłobka
- brak miejsca spotkań [MDK za mały i w złej lokalizacji]
- brak oferty dla seniorów
- brak miejsc takich jak kawiarnia
- komunikacja publiczna
- brak parkingu przy dworcu PKP
- brak wrażliwości dotyczącej zabytków
- SMOG

SZANSE:

- rozbudowa szkoły
- rozwojowa dzielnica
- dobrobyt mieszkańców
- tożsamość / historia miejsca
- zielona dzielnica [charakter dzielnicy]
- brak blokowisk
- integracja mieszkańców

ZAGROŻENIA:

- niekontrolowany rozwój dzielnicy [chaos architektoniczny]
- brak oferty kulturalnej
- „sypialnia”
- podział dzielnicy
- nieobecność Policji, Straży Miejskiej [braki kadrowe]

Załęże

W spotkaniu wzięło udział wielu przedstawicieli różnych organizacji działających w dzielnicy. Spotkanie odbyło się w siedzibie jednej z nich. Jak się okazało ma to swoje uzasadnienie (przeważnie spotkania odbywają się w siedzibach RJP / miejscach spotkań RJP). Dzielnica stereotypowo postrzegana przez mieszkańców miasta jako miejsce wielu negatywnych zjawisk społecznych, co po części ma swoje odzwierciedlenie w stanie faktycznym charakteryzuje się dużą liczbą podmiotów, w tym tych z sektora pozarządowego, działających na rzecz dzielnicy. Głównym problemem zidentyfikowanym przez uczestników warsztatów już na etapie przedstawiania się jest brak jednego lidera dzielnicy. Wielokrotnie podczas warsztatów temat ten wracał i w pewnym sensie momentami je dominował. Co ciekawe jest to jedyna dzielnica, w której tak wyraźnie i przez wszystkich uczestników problem braku lidera był artykułowany. W ocenie liderów dzielnicy powinien w dzielnicy być jeden lider, który integrowałby pozostałe środowiska, animował różne przedsięwzięcia, a także był swego rodzaju pośrednikiem pomiędzy dzielnicą, a Urzędem Miasta. Zebrani od razu wskazali konkretnie kto w ich odczuciu takim liderem powinien być – Przewodniczący Rady Dzielnicy. W ich opinii obecne Prezydium Rady nie spełnia tej funkcji, dodatkowo na spotkaniu pojawiło się wiele zarzutów pod adresem osób kierujących RJP. Co ciekawe także obecni przedstawiciele RJP zgadzali się z tą opinią. Wyraźnie widać było, iż działania RJP nie spełniają oczekiwań części aktywistów lokalnych, które w niej pokładają. Dodać należy fakt, iż Załęże było jedną z dwóch dzielnic, gdzie w poprzednim roku RJP nie wyraziła chęci organizacji spotkania w ramach warsztatów dla RJP.

Z drugiej strony pozytywny jest fakt, że w dzielnicy działa dużo różnych podmiotów, aktywnie wpływając na życie dzielnicy. Prowadzący miał wrażenie dużej energii, chęci i zapału do dalszej pracy, co jest bardzo budujące i pozwala patrzeć w przyszłość dzielnicy pozytywnie.

ANALIZA SWOT

SŁABE STRONY:

- brak 1 lidera!
- trudności z dotarciem do mieszkańców
- brak domu kultury
- konkurencja instytucji
- brak wsparcia dla małych inicjatyw
- nieefektywna działalność RJP

MOCNE STRONY:

- dobra lokalizacja
- dobra komunikacja publiczna
- bliskość usług

- bliskość instytucji
- potencjał architektury
- mieszkańcy
- stowarzyszenie „Jędrus”, „Wysoki Zamek”
- współpraca między podmiotami
- brak anonimowości
- duża liczba inicjatyw

ZAGROŻENIA:

- brak domu kultury
- brak posterunku Policji [punktu przyjęć Policji]
- stereotyp dzielnicy
- duży ruch samochodowy
- brak miejsc parkingowych [adekwatnie do powstających nowych budynków]
- podział dzielnicy [dwie części]
- zanieczyszczenie powietrza
- brak podłączenia do CO
- interesowność
- nieskuteczność RJP
- brak kontynuacji działań
- niska aktywność mieszkańców
- bezrobocie
- brak funduszy, brak nowych inwestycji
- brak podłączenia do CO
- chaos parkingowy
- „pożarcie” przez centrum

SZANSE:

- powstanie Domu Kultury
- bliskość centrum
- potencjał dzielnicy (rzemieślnicy)
- inwestycje deweloperskie w sąsiedztwie
- zaktywizowanie RJP
- BO, inicjatywa lokalna
- rozwój infrastruktury
- dzielnicowa tożsamość
- informator o dzielnicy
- prohibicja [ograniczenie sprzedaży alkoholu w godzinach nocnych]
- akademia liderów
- 600 lat Załęża
- dużo dzieci, młodzieży, szkół
- seniorzy
- „opieka” duchowa

Brynów, część zachodnia, Załęska Hałda

Jest to jedna z tych dzielnic (w zasadzie dwóch połączonych w jeden administracyjny organizm), w której do tej pory nie było Rady Dzielnic. Po wielu latach wreszcie taka rada zaczęła działać na tym terenie. Mieszkańcy raz byli o krok od powołania RJP, ale zbyt mała liczba chętnych do kandydowania uniemożliwiła to, pomimo iż mieszkańcy zebrali wcześniej wymagane 10% podpisów. Prawdopodobnie na przeszkodzie stała komunikacja międzyludzka, co skutkowało niepoważaniem RJP. Z tego względu, jak zaznaczono na wstępie, w spotkaniu uczestniczyli kandydaci na Radnych Dzielnic, z którymi przeprowadzono analizę SWOT dzielnicy. W spotkaniu wzięto udział kilkunastu kandydatów. Dyskusja była bardzo ożywiona, merytoryczna, kandydaci zdają się posiadać sporą wiedzę na temat swojej dzielnicy. W pewnym momencie podczas warsztatów pojawiła się kwestia problemów z przeszłości, złych decyzji (w opinii zebranych) ówczesnie rządzących miastem, braku komunikacji z mieszkańcami itp. Widać było pewne rozgoryczenie. Łączy się to z dotychczasowym brakiem RJP, która sprawnie działająca mogłaby części podobnych sytuacji zapobiec. Warto zwrócić uwagę także na udane próby zmiany decyzji urzędników dzięki mobilizacji mieszkańców, jak choćby wspomniana na spotkaniu sprawa planowanego przedłużenia ulicy Wodospady w kierunku nowej Galerii „Libero”. Dla uczestników był to niewątpliwym sukces lokalnej społeczności. Jednym z głównych problemów dzielnicy zostały zidentyfikowane problemy w infrastrukturze dla pieszych i drogowej.

ANALIZA SWOT

MOCNE STRONY:

- dużo zieleni
- cicha dzielnica
- dobre skomunikowanie
- jakość usług
- biblioteka + oświata
- basen
- spotkania / festyny
- akcja sprzątanie Kłodnicy
- zintegrowani mieszkańcy
- bezpieczna dzielnica

SŁABE STRONY:

- zła lokalizacja przejść dla pieszych
- niebezpieczeństwa komunikacyjne
- mała aktywność Policji i Straży Miejskiej

- ruch samochodowy
- fatalny stan dróg i chodników
- brak połączenia za szpitalem w Ochojcu (weekend)
- brak nowych żłobków
- brak ścieżek rowerowych
- smog
- brak monitoringu

SZANSE:

- powstanie monitoringu
- doświetlenie dzielnicy
- poprawa stanu powietrza
- Dom Kultury
- poprawa komunikacji między mieszkańcami
- zwiększenie aktywności
- aktywizacja młodych

ZAGROŻENIA

- powstanie kolejnych inwestycji (budynki, markety)
- „przelotowa” dzielnica
- niewłaściwe zagospodarowanie terenu po K.S. Rozwój
- słaba infrastruktura dla młodych małżeństw
- wyludnienie dzielnicy

Na koniec omówiono bardziej szczegółowo problem z niedostateczną infrastrukturą dla młodych małżeństw i zaproponowano poniższe propozycje poprawy tej sytuacji.

- informowanie zainteresowanych o możliwych, istniejących opcjach (baza placówek)
- poszerzenie oferty biblioteki [brak Domu Kultury]
- rewitalizacja istniejącej infrastruktury (plac zabaw, skwery)

Koszutka

Koszutka, najmniejsza pod względem powierzchni dzielnica Katowic, sąsiaduje ze śródmieściem stolicy województwa. Coraz bardziej poszerzające się centrum miasta „rozlewa się” na przylegające dzielnice takie jak właśnie Koszutka. Jej położenie determinuje wiele zjawisk zarówno pozytywnych, jak i negatywnych (najbardziej jaskrawy przykład to problemy z parkowaniem). Warto również zauważyć, o czym wspomnieli także obecni liderzy dzielnicy o pewnej „modzie” na dzielnicę, która od kilka lat jest widoczna głównie wśród młodych mieszkańców, czego wynikiem jest m.in. zlokalizowanie tu kilku dobrze znanych niewielkich, lecz bardzo charakterystycznych firm i lokali. Jest to jeden z pozytywnych aspektów wyróżniających dzielnicę. Co do samego spotkania liderów (rok wcześniej odbyło się spotkanie w gronie Rady Dzielnicy) uczestniczyło w nim niewiele osób. Nie przeszkodziło to jednak w dobrej, merytorycznej dyskusji. Widać, że osoby te dobrze się znają i współpracują na co dzień. Potwierdziły to przeprowadzone warsztaty, podczas których najpierw przyjrano się właśnie wzajemnej współpracy, by w drugiej części dokonać krótkiej analizy SWOT dzielnicy. W spotkaniu uczestniczyli radni dzielnicy, pracownicy MDK, przedstawiciele organizacji pozarządowych oraz radny Miasta.

WSPÓŁPRACA MIĘDZY PODMIOTAMI (CECHY):

- owocna
- współorganizacja imprez
- akcyjna
- tworząca więzi
- charytatywna
- pogłębiająca się
- wolontariat
- przynosząca satysfakcję
- kreatywna

Liderzy określają wzajemną pomoc na dobrym / b. dobrym poziomie, jednak udało się zidentyfikować kilka obszarów, gdzie nie udało się do tej pory z sukcesem nawiązać współpracy/porozumienia:

- Uniwersytet Śląski („PIPS”) - problem z udostępnieniem parkingu. Próba przezwyciężenia trudności – nawiązywanie kontaktów z poszczególnymi osobami / pracownikami.
- Harcerze – brak współpracy, brak znajomości grupy. Postanowienie nawiązania kontaktu / zaproszenie do współpracy.
- Śląski Klub Fantastyki – jw. (MDK współpracuje).
- „Opoka” – brak chęci współpracy ze strony podopiecznych. Bezpośredni kontakt + próba zidentyfikowania ich potrzeb.
- MCK oraz Spodek – spotkanie, komunikacja, współudział, parking, promocja dzielnicy.
- KTW – problem odpowiedzialności za lokalną przestrzeń / dzielnicę.

- Biuro OFF Festiwal – poza adresem brak działań fundacji na rzecz dzielnicy.

Liderzy zapowiedzieli próbę bezpośredniego dotarcia (zwłaszcza dotyczy to 3 ostatnich podmiotów na liści w celu zwrócenia uwagi na odpowiedzialność tych podmiotów w stosunku do dzielnicy.

JAK POGŁĘBIĆ WSPÓŁPRACĘ?

- cykliczne spotkania
- określenie wspólnych celów
- wspólny kalendarz
- współpraca z innymi dzielnicami
- reaktywacja spotkań pomiędzy Radami Dzielnic
- Dzielnicowy Dzień organizacji
- 50 lat MDK
- „Koszutka EXPO”

W dyskusji mocno wybrzmiała propozycja Dyrekcji MDK dotycząca organizacji jubileuszu MDK a także entuzjastycznie przyjęty zwiąany z tym pomysł organizacji „Koszutka EXPO” - wydarzenia, które ma zaktywizować, zintegrować mieszkańców, a także podmioty tu działające, a także „pokazać się” w całym mieście. Kolejnym efektem spotkania jest deklaracja próby organizacji cyklicznych spotkań liderów w celu m.in. ustalenia wspólnego kalendarza i wymiany informacji.

ANALIZA SWOT

MOCNE STRONY:

- ludzie / mieszkańcy
- lokalizacja
- tereny zielone
- dobre skomunikowanie
- oferta kulturalna
- bezpieczna

SŁABE STRONY:

- parkingi
- infrastruktura

ZAGROŻENIA:

- „jednokierunkowa” obecność gości
- starzejąca się dzielnica
- „sztuczna” moda na Koszutkę
- nowe inwestycje
- naruszenie tkanki dzielnicy

SZANSE:

- pogłębienie charakteru dzielnicy
- relacje sąsiedzkie
- atrakcyjna dzielnica
- tożsamość lokalna
- promocja
- „mądry” PZP

Piotrowice – Ochojec

Piotrowice – Ochojec to jedna z największych jednostek pomocniczych w Katowicach. Składająca się z dwóch historycznych miejscowości odznacza się bardzo niejednorodną zabudową (domki, wille, blokowiska, kamienic co wprowadza dość duży chaos urbanistyczny.

W spotkaniu wzięło udział 5 osób (radni dzielnicy oraz kierownik MDK). Z tego względu zdecydowano się podczas warsztatów na analizę SWOT dzielnicy z tym zastrzeżeniem, że w przeciwieństwie do do ubiegłorocznego spotkania z radą dzielnicy teraz analiza dotyczyła perspektywy całej dzielnicy. W trakcie trwania spotkania wiele uwagi poświęcono problemom komunikacyjnym i dotyczącym infrastruktury drogowej (tranzytowy charakter dzielnicy, problemy z korkami, przejazd kolejowy etc.) Z drugiej strony liderzy często odnosili się do specyfiki dzielnicy związanej z położeniem na południu miasta. Sami przypisują się do dzielnic południowych (jako pierwsza mocna strona w analizie SWOT), co także wiąże się w ich opinii choćby z inną mentalnością mieszkańców. Ta pewnego rodzaju „opozycja” do Katowic wybrzmiała podczas spotkania i jest spotykana także w innych południowych dzielnicach.

ANALIZA SWOT

MOCNE STRONY:

- południowa dzielnica (położenie na skraju dawnej puszczy)
- duża ilość mieszkańców
- brak anonimowości
- zabudowa
- duża odległość od centrum [jako plus dla MDK, który może prętnie działać]
- stacja PKP
- trasy rowerowe
- infrastruktura kulturalna (MDK, Teatr Żelazny, Old Timers Garage, Teatr w Izbie)
- aktywność mieszkańców
- baza oświatowa
- dostępność usług
- uwarunkowanie historyczne (Księstwo Pszczyńskie)
- Prezydent Miasta z tej dzielnicy
- baza szpitalna

SŁABE STRONY:

- tranzytowa dzielnica
- za dużo samochodów
- zła infrastruktura drogowa
- położenie w granicach Katowic [dla MDK jest to przeszkoda w pozyskiwaniu niektórych funduszy]

- Prezydent z Piotrowic
- coraz więcej bloków
- zagęszczenie zabudowy
- SMOG (kopciuchy)
- nielegalne szamba
- estetyka dzielnicy (reklamy) [problem ogólnomiejski]
- brzydota dzielnicy (zaniedbane budynki)
- zanieczyszczona dzielnica

SZANSE:

- zachowanie zielonych terenów
- stadion „Kolejarz”
- tramwaj „na południe”
- większa siła RJP
- skrzyżowanie Kościuszki / Armii Krajowej (dokończenie przebudowy)
- położenie
- atrakcyjność dzielnicy

ZAGROŻENIA:

- deweloperzy
- chaos urbanistyczny
- brak obwodnic
- przejazd kolejowy
- niska emisja
- niedostrzeżenie potrzeb dzielnicy
- starzejąca się dzielnica

Współpraca między podmiotami:

- współpraca dobra między RJP, MDK, Policją, Strażą Miejską, mieszkańcami, a także spółdzielnią, stowarzyszeniem „od serca” i parafiami (festyny).
 - Charakter współpracy – raczej oczekiwanie na współpracę.
 - Współpraca ze szkołami (np. 200 lat szkolnictwa w Piotrowicach)
- Problemy we współpracy:
- RJP nie jest równorzędnym partnerem
 - brak modelowego działania RJP
 - współpraca z UM (komunikacja urząd – RJP)
 - niepoważne traktowanie mandatu radnego przez niektórych członków RJP.

Ligota – Panewniki

Ligota – Panewniki to najbardziej zaludniona dzielnica Katowic. W zasadzie trzeba powiedzieć dzielnice, ponieważ oprócz Ligoty i Panewnik można jeszcze wyodrębnić Kokociniec, a także Stare Panewniki. Ta dzielnica z bogatą historią wciąż się rozwija pod względem nowych inwestycji mieszkaniowych. Zatem w najbliższym czasie mieszkańców prawdopodobnie będzie stale przybywać. Jest to także dzielnica, w której tradycje funkcjonowania Rady Dzielnic są bardzo długie. W zasadzie jej historia sięga jeszcze lat 90. Jeśli uzmystowimy sobie, że w niektórych dzielnicach dopiero w 2019 roku po raz pierwszy powołano Rady Dzielnic, to 25 – letnia tradycja RJP w Ligocie staje się całą „epoką”.

W spotkaniu warsztatowym uczestniczyło 3 radnych dzielnicy, kierownik lokalnego MDK oraz przedstawicielka organizacji pozarządowej zajmującej się kwestiami społecznymi (pomoc osobom dotkniętym problemami społecznymi). Podczas dyskusji skupiono się na kwestiach związanych z współpracą między podmiotami. Dyskusja była bardzo owocna co świadczy o świetnej znajomości dzielnicy oraz zaangażowaniu w swoją pracę. Warto zwrócić uwagę, że w spotkaniu wziął udział kierownik MDK, który pełni tę funkcję dopiero od kilku tygodni. Jego spostrzeżenia jako „osoby z zewnątrz” oraz nowe pomysły są także szansą dla samej dzielnicy, w której szeroko rozumiane działania kulturalne są bardzo istotne.

WSPÓŁPRACA

W opinii obecnych na spotkaniu liderów dzielnicy współpraca między poszczególnymi podmiotami przebiega dobrze, choć zaznaczają, iż ma ona raczej charakter akcyjny, tzn. związany ściśle z realizacją konkretnego zadania. W tym wątku kierownik MDK zaproponował formułę zawiązania przez różne podmioty „partnerstwa na rzecz...”. Obecni pozytywnie przyjęli taką propozycję ściślejszej współpracy, włączającej w merytoryczne działania większą ilość podmiotów. W tym miejscu także jako konkretny pomysł została zaproponowana opcja spotkań cyklicznych przedstawicieli różnych podmiotów. Obecni na spotkaniu potwierdzili także, iż znane są im zasoby innych podmiotów działających w dzielnicy. W tym miejscu pojawił się wątek organizacji wielu imprez, które nie są razem skoordynowane. Z jednej strony zgodzono się z tym, iż dobrze byłoby podjąć próbę uwspólnienia kalendarza imprez, z drugiej strony, z uwagi na fakt tak dużej dzielnicy stwierdzono, że jest to niemożliwe w 100%. Jednak wyrażono chęć podjęcia takich starań. Warto tutaj zwrócić po raz kolejny uwagę na specyfikę dzielnicy, która jest bardzo rozległa, obejmującą kilka osiedli oraz kilka historycznych dzielnic, również mających swoje uwarunkowania. Jediną imprezą ogólnodzielnicową, która dodatkowo wykracza także poza dzielnicę jest Święto Kwitnących Głogów.

Część dyskusji poświęcono także roli RJP w dzielnicy. Wskazano na frustrującą niemoc w wielu wypadkach oraz brak komunikacji pomiędzy radą, a UM. Na koniec poruszono ważny wątek integracji dzielnicy i konieczności aktywizacji mieszkańców. Wspólne działania różnych podmiotów mogą zatrzymać negatywne zjawiska społeczne oraz „alienację” nowych mieszkańców dzielnicy. Zagrożeniem jest fakt, iż osoby wprowadzające się do nowych osiedli nie czują związku z dzielnicą, następuje rozpad naturalnych więzi społecznych także przez charakter nowej zabudowy. To wyzwanie, przed którym stoi m.in. Ligota.

Śródmieście

Śródmieście, co może dziwić, do jesieni 2019 roku nigdy nie miała swojej Rady Dzielnicy. Od kilku lat społecznicy zabiegali o jej powołanie. Centrum miasta to dzielnica z wieloma problemami i wyzwaniem, tym bardziej może dziwić fakt braku RJP. Na szczęście od 2020 roku Rada zacznie działać. O potrzebie powołania tego ciała w śródmieściu może świadczyć również fakt, że tutaj zgłosiła się rekordowa ilość kandydatów – 63. Duże zainteresowanie RJP potwierdziła frekwencja na spotkaniu, gdzie uczestniczyło ponad 20 osób. Podczas przeprowadzanej analizy SWOT (w spotkaniu uczestniczyli tylko kandydaci do Rady Dzielnicy) pojawiło się wiele wątków (także poruszanych podczas przedstawiania się kandydatów). Dowodzi to bardzo rozległemu obszarowi zainteresowań aktywistów, ponieważ centrum miasta nie jest tylko jedną z wielu dzielnic, ale skupia się w niej zarówno w pozytywnym, jak i negatywnym ujęciu stołeczny charakter jednostki.

ANALIZA SWOT

SŁABE STRONY:

- za duża
- brak boisk
- brak parkingów
- zaniedbany park Kościuszki
- duża rotacja mieszkańców
- gentryfikacja
- chaos infrastruktury rowerowej + hulajnogi
- smog, piece, węgiel
- budowy (nieprzestrzeganie przepisów dotyczących wyjazdów z budów)
- brak konsultacji społecznych
- kontenery (MPGK) [brak uporządkowania]
- wywóz śmieci, segregacja [zalegające śmieci itp.]
- zagospodarowanie przy budowach
- brak domu kultury
- brak miejsc dla dzieci [także brak uporządkowania istniejących, brak informacji]
- brak zieleni, wycinka
- niewłaściwe zarządzanie
- przepustowość dróg
- patrole policji [ich brak]
- „estetyka”
- brak bezpieczeństwa
- zaniedbane oświetlenie
- wysokie koszty życia
- działalność KZGM

MOCNE STRONY:

- secesyjna, modernistyczna i eklektyczna zabudowa
- zabytki
- miejsca kultury
- pałac młodzieży
- usługi
- komunikacja publiczna
- Park Kościuszki
- infrastruktura
- dostęp do dróg szybkiego ruchu
- uczelnie wyższe
- bogaty rynek pracy
- urzędy
- „lokal na kulturę”
- atrakcyjność centrum
- potencjał
- dostęp do mediów (gaz, OC itp.)
- parkingi dla studentów
- ulica dworcowa
- dworzec PKP/ atrakcyjność dla inwestorów
- atmosfera
- miejsca dla dzieci / oferta

SZANSE:

- rada dzielnicy
- współpraca z radnymi
- polityka parkingowa
- polityka śmieciowa
- gospodarność
- kontrola urzędu
- dworzec autobusowy

ZAGROŻENIA:

Wśród zagrożeń wskazano na te wymienione już wśród słabych stron dzielnicy, przede wszystkim związane z rozwojem inwestycyjnym dzielnicy i obawą przed niedostosowaniem istniejącej infrastruktury do nowych inwestycji.

Murcki

Murcki to jedna z najmniejszych pod względem liczby mieszkańców dzielnica Katowic, a zarazem największa pod względem powierzchni. Przy okazji jest ona położona „na peryferiach” miasta wśród otaczających ją lasów, co wpływa na specyfikę dzielnicy, a także determinuje część problemów z jaką się mieszkańcy borykają. Rok wcześniej dokonano analizy SWOT dzielnicy podczas spotkania z RJP. Tym razem skupiono się na współpracy pomiędzy podmiotami. Specyfika dzielnicy wpływa choćby na aktywność mieszkańców. Na zaproszenie do udziału w warsztatach odpowiedzieli tylko radni dzielnicy. Jednak tak się składa, że w zasadzie każdy z nich reprezentuje poza RJP przynajmniej jeden inny podmiot (organizacje pozarządowe, jednostki oświatowe, kluby sportowe czy organizacje kościelne). Tak więc udało się osiągnąć perspektywę szerszą, wykraczającą poza RJP.

WSPÓŁPRACA:

- współdzielenie środków
- dzielenie się obowiązkami
- otwarte nastawienie
- zaufanie – komunikacja (cykliczność współpracy)
- barter z mediami
- określenie wspólnego celu (spotkania liderów)
- praca projektowa

OCZEKIWANIE WOBEC WSPÓŁPRACY:

- relacje interpersonalne
- przepływ prawdziwych informacji

SKRÓTOWA ANALIZA SWOT

MOCNE STRONY:

- zielona enklawa
- największa dzielnica (powierzchnia)
- zdolności organizacyjne
- integracja społeczna
- działalność Domu Kultury

SŁABE STRONY:

- „mała” dzielnica
- słaba pozycja negocjacyjna z miastem
- brak sali widowiskowej
- infrastruktura domu kultury
- aktywność społeczna młodzieży
- brak wielofunkcyjnej hali sportowej

Dobrym podsumowaniem spotkania w Murckach jest sformułowanie / nazwanie swojej dzielnicy „enklawą”. Niesie to za sobą szereg znaczeń, które widoczne są zarówno w mocnych, jak i słabych stronach dzielnicy i wpływają na stosunki między mieszkańcami. Determinuje to także konieczność współpracy między liderami / podmiotami, pomimo czasem odmiennych zdań. Jednak według uczestników, obranie celu, określenie priorytetów pomaga dojść do konsensusu. Z uwagi na swój charakter Murcki to jedna z bardziej interesujących pod względem socjologicznym dzielnic, bardzo samodzielna, świadoma także swojej historii (Księstwo Pszczyńskie).

Dąb

W spotkaniu liderów udział wzięła spora grupa kandydatów do nowej Rady, w tym parę osób z kończącej swoją pierwszą kadencję obecnej Rady. Cieszy fakt dużej liczba „nowych” osób. Uczestnicy, jak pokazały warsztaty widzą i doceniają potencjał swojej dzielnicy, nieco ukryty pod codziennymi problemami np. dotyczącymi infrastruktury drogowej. Z drugiej strony wyraźnie zaakcentowano zagrożenia jakie niesie ze sobą widoczny rozwój inwestycji w dzielnicy, co spowodowane jest bliskością centrum, dobrym skomunikowaniem i położeniem dzielnicy. Kandydaci zdają sobie sprawę z wyzwań stojących przed Dębem i trudnościami z zachowaniem charakteru dzielnicy i jej zwartej jeszcze zabudowy.

ANALIZA SWOT

MOCNE STRONY:

- najpiękniejsza i najstarsza dzielnica
- dobre położenie, komunikacja publiczna
- bliskość parku
- Silesia City Center
- mili mieszkańcy
- placówki oświatowe
- MDK
- służba zdrowia

SŁABE STRONY:

- krzywe ulice
- struktura własnościowa
- uciążliwy ruch samochodowy
- zapomniane części dzielnicy
- dezintegracja
- brak miejsc integracyjnych
- smog
- brak placu zabaw
- brak „komisariatu”

SZANSE:

- ocalić grunty miejskie
- zintegrowanie mieszkańców
- współdziałanie, zaangażowanie młodych
- rewitalizacja
- zbudowanie tożsamości lokalnej
- zabytkowy charakter dzielnicy
- nadzór konserwatora zabytków
- poprawa bezpieczeństwa
- współpraca z biznesem, instytucjami – pozyskanie środków
- wymiana „kopciuchów”

ZAGROŻENIA:

- kolejne inwestycje deweloperskie
- zwiększony ruch samochodowy
- zniszczona zabytkowa zabudowa
- brak odpowiedzialności za dzielnicę
- duża rotacja mieszkańców
- dewastacje terenów zielonych

Dąbrówka Mała

W spotkaniu udział wzięło szerokie grono liderów (radni RJP, przedstawiciele jednostek oświatowych, przedstawiciele biblioteki, OSP czy organizacji pozarządowej). Zaznaczyć trzeba, iż rok wcześniej nie udało się w tym miejscu zorganizować spotkania z Radą Dzielnicy.

Jednym z głównych wniosków płynących ze spotkania jest, niestety, poczucie frustracji mieszkańców oraz przekonanie o braku zainteresowania ze strony władz miasta. Wiele spraw akcentowana jest do lat, bezskutecznie, a czasem nawet pomimo pozytywnej wstępnej akceptacji przez UM, realizacja i tak nie następuje. Liderzy twierdzą, że na wiele problemów mają już gotowe propozycje rozwiązań, jednak ich głos zupełnie nie jest brany pod uwagę. Jedną z propozycji wypracowanych podczas warsztatów było stworzenie wspólnie przez przedstawicieli liderów dzielnicy wraz z przedstawicielami UM długofalowej strategii dla dzielnicy. Co warte podkreślenia kilkanaście dni później przedstawiciel RJP na profilu na portalu społecznościowym oznajmił, iż RJP przyjęła uchwałę w tej sprawie – stworzenia takiej strategii. Pomysł ten zrodził się właśnie na tym spotkaniu.

ANALIZA SWOT

MOCNE STRONY:

- węzły komunikacyjne
- skupisko szkół
- patriotyzm lokalny
- zaangażowanie mieszkańców
- „wygoda” życia
- dostęp do dużych sklepów
- potencjał terenów zielonych
- położenie
- komunikacja miejska
- infrastruktura sportowa i dla dzieci
- mała społeczność
- biblioteka
- otwartość instytucji
- współpraca
- aktywna OSP
- aktywna parafia
- stow. Przyjaciół Dąbrówki
- przychodnia (przychylność na inicjatywy)
- historia, tradycja, godka

SŁABE STRONY:

- przejazd kolejowy
- hałas
- wysypisko śmieci
- smród

- obecność dużych firm przemysłowych
- zaniedbane tereny zielone
- brak ekranów akustycznych
- brak Domu Kultury, miejsca spotkań
- brak bezpieczeństwa
- brak oświetlenia
- brak monitoringu
- brak przejścia nad torami
- kopciuchy
- pustostany
- dzikie wysypiska
- sklepy całodobowe
- duża liczba samochodów ciężarowych
- niebezpieczne przejścia
- niedostosowana infrastruktura drogowa
- wandalizm
- zaniedbane elewacje
- brak estetyki
- brak parkingów
- bliskość „ścieku” (Brynica)
- nasyp kolejowy
- podział dzielnicy
- niewykorzystany park

SZANSE:

- bezkolizyjny przejazd
- adaptacja budynku dworca
- rewitalizacja nasypu
- rewitalizacja parków
- połączenie kolejowe (pasażerskie)
- połączenie z centrum przesiadkowych Zawodzie
- potencjał nowego budownictwa
- obwodnica

ZAGROŻENIA:

- frustracja mieszkańców
- brak zainteresowania urzędu
- wzrost negatywnych zjawisk społecznych
- wyludnienie
- spadek wartości nieruchomości
- wzrost zachorowań
- źle zarządzana spalarnia śmieci
- brak infrastruktury
- niechęć mieszkańców do UM
- spadek bezpieczeństwa

Zawodzie

W spotkaniu wzięło udział wielu przedstawicieli podmiotów działających na rzecz dzielnicy (radni RJP, przedstawiciel TBS, domu kultury, spółdzielni, org. pozarządowej). Po krótkiej analizie SWOT dzielnicy, dyskutowano na temat wzajemnych relacji i współpracy. Zadeklarowano chęć podjęcia próby regularnych spotkań liderów, tak by pewnie działania skoordynować i usprawnić przepływ informacji. Jako naturalny koordynator tych działań wyłoniła się RJP.

ANALIZA SWOT

MOCNE STRONY:

- niewiele brakuje
- dobra komunikacja
- zielona dzielnica
- bliskość centrum
- infrastruktura dla dzielnicy
- fantastyczni mieszkańcy

SŁABE STRONY:

- zaniedbana część dzielnicy (obok torów)
- niska frekwencja (BO)
- brak parku
- tereny zaniedbane
- stan prawny
- „podzielona” dzielnica
- rosnąca liczba samochodów

SZANSE:

- powstanie parku
- bulwary Rawy
- teren zajezdni
- mieszkańcy
- chęć do pracy

ZAGROŻENIA:

- starzejąca się dzielnica
- „nowi” mieszkańcy nie identyfikują się z dzielnicą
- stan budynków komunalnych
- rowery + hulajnogi
- nowe inwestycje
- ul. Cynkowa
- brak przychodni zdrowotnej

WSPÓŁPRACA POMIĘDZY PODMIOTAMI:

- brak koordynacji
- różna struktura organizacyjna podmiotów
- mieszkańcy „na chwilę”
- problem z kontaktami z PKP
- centrum Dialogu jako podmiot potencjalnej współpracy
- Policja, Straż Miejska – brak reakcji

DZIAŁANIA NA PRZYSZŁOŚĆ:

- diagnoza bazy
- wspólne zasoby
- spotkania
- zaufanie
- partnerstwo
- współpraca z uczelnią

Wełnowiec – Józefowiec

Na spotkaniu w tej północnej dzielnicy Katowic wzięło udział 14 osób. Spotkanie odbyło się na dwa dni przed wyborami do RJP. Jednak w tej dzielnicy Rada działa już aktywnie od dwóch kadencji. Większość obecnych radnych dzielnicy zgłosiła chęć dalszego działania. W spotkaniu wzięli udział kandydaci do nowej rady, w tym ok. 5 osób, które do tej pory nie było radnymi. W związku z tym postanowiono w tym wypadku podzielić uczestników na dwie grupy. W pierwszej, w której znaleźli się kandydaci – obecni radni, poproszono o krótkie podsumowanie swojej kadencji: sukcesy oraz sprawy niedokończone (w domyśle „porażki”). W drugiej grupie kandydaci bez doświadczenia w radzie dzielnicy określili plusy i minusy Wełnowca i Józefowca. Później wspólnie prowadzono dyskusję nad odpowiedziami. Na końcu wybrano jeden konkretny obszar - Lasku Alfreda i zgodzono się, iż w przyszłej kadencji Rada powinna skupić się między innymi nad działaniami związanymi z chęcią rewitalizacji tego terenu.

SUKCESY RJP:

- skwer Fojkisa
- wiaty przystankowe
- ruch Gnieźnieńska – Karłowicza [wprowadzenie jednokierunkowego ruchu]
- poprawa infrastruktury pieszej i drogowej (schody, chodniki)
- Dni Wełnowca-Józefowca – 2016 – 2019
- łącznik Alfreda – Korfantego
- spotkanie z mieszkańcami
- uroczystości okolicznościowe
- BO, Inicjatywa Lokalna
- Rewitalizacja otoczenia siedziby Rady
- stworzenie platformy informacyjnej (FB, mail, gabloty, dyżury)
- tablica poświęcona ks. Rzymiełce
- współpraca z RJP, PAL-em, Stowarzyszeniem Revita, MDK
- ławki w dzielnicy

SPRAWY NIEDOKOŃCZONE:

- ul. Rzymiełki
- wiatka przystankowa przy „Bombardierze”
- ul. Szczecińska
- deptak ul. Słoneczna
- sygnalizacja Karłowicza / Korfantego
- droga do przychodni
- kwestia domu kultury – nazwa
- działka przy szpitalu
- progi zwalniające ul. Bytomska

- słabe oświetlenie – przejście dla pieszych
- poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego, pieszego

MOCNE STRONY DZIELNICY:

- publiczna komunikacja
- położenie dzielnicy
- punkty handlowe
- dość dużo zieleni
- zaangażowanie mieszkańców
- duża ilość mieszkańców, co może dawać możliwość ich aktywizacji

SŁABE STRONY:

- zły stan chodników
- niedostosowana infrastruktura drogowa
- możliwość poprawy stanu zieleni
- lepsze zagospodarowanie placów zabaw, w niektórych częściach brak
- duża liczba miejsc niezagospodarowanych
- brak domu opieki nad osobami starszymi
- Lasek Alfreda

SZANSE NA ROZWÓJ / DZIAŁANIA KOLEJNEJ RADY:

- rozszerzenie MPZP
- rewitalizacja
- ławki, kosze, plac zabaw
- zaktywizowanie radnych z okręgu
- kontakt z UM
- plan dla dzielnicy
- rewitalizacja Lasku Alfreda

Zarzecze

Zarzecze to kolejna dzielnica, w której odbyć miały się wybory do Rady Dzielnicy. Choć w tej jednostce funkcjonowała już RJP, z powodu braku wystarczającej liczby chętnych nastąpiła przerwa w działaniu RJP. Zarzecze to najmniejsza pod względem liczby mieszkańców dzielnica, granicząca z Mikołowem. Wśród najważniejszych problemów, które przewijały się podczas całego spotkania znalazły się: brak uchwalenia MPZP, brak szkoły i przedszkola w dzielnicy oraz „niekontrolowany” rozrost dzielnicy. Z drugiej strony wskazano na ciekawe elementy związane z tradycją, tożsamością mieszkańców (nieco podobnie jak w innych dzielnicach południowych), które wpływają na odmienny, bardziej „wiejski” charakter dzielnicy.

ANALIZA SWOT

MOCNE STRONY:

- dużo zieleni
- zabudowa dzielnicy
- rdzenni mieszkańcy
- rolny charakter dzielnicy
- wartościowi mieszkańcy
- bezpieczna dzielnica
- place zabaw
- szlaki migracyjne zwierząt
- rękodzieło [grupa seniorów w MDK]

SŁABE STRONY:

- brak siedziby Rady
- brak punktów użyteczności publicznej (szkoła, przedszkole, żłobek)
- brak komunikacji publicznej
- słaba infrastruktura drogowa (istniejąca + nowa)
- brak przestrzeni dla mieszkańców (parki, place)
- nieszanowanie prawa własności
- brak MPZP
- brak parkingu przy dworcu
- zły przepływ informacji
- słaba aktywność mieszkańców
- niewystarczająca oferta kulturalna (MDK)
- nowi mieszkańcy się nie integrują
- brak RJP
- brak koszy na śmieci
- dyskryminacja przez szkołę w Podlesiu
- zapomniana przez UM
- brak konsultacji w sprawie szkoły

SZANSE:

- uchwalenie planu zagospodarowania
- większe zainteresowanie UM
- powstanie szkoły, przedszkola
- rozwój Domu Kultury
- rozwój infrastruktury i komunikacji publ.
- zwiększenie finansowania dla dzielnicy
- współpraca z radą parafialną

ZAGROŻENIA:

- przeciągające się w czasie uchwalanie planu zagosp.
- „betonowanie” dzielnicy
- zagrożenie powodziowe
- brak szkoły – przeludnienie w szkole w Podlesiu
- brak integracji
- brak zainteresowania radnych

BRAK MPZP JAKO GŁÓWNY PROBLEM. CO ZROBIĆ:

- rozmowa z UM
- konsultacje społeczne „od zaraz”
- kontakt z radnymi z okręgu
- nie czekanie na uchwalenie planu w Podlesiu [protesty przedłużają tam procedurę]

Os. Paderewskiego – Muchowiec

Dzielnica sąsiadująca ze śródmieściem od lat poprzez aktywnych mieszkańców próbowała powołać do życia Radę Dzielnicy. W spotkaniu wzięło udział 13 kandydatów do nowej rady, która ma rozpocząć swoją pierwszą kadencję. W dyskusji na pierwszy plan wysunęły się sprawy budzące emocje: brak parkingów dla mieszkańców, problemy z odbiorem śmieci komunalnych czy też kontrowersje wokół nowych inwestycji na terenie Parku Muchowiec (3 Stawy). Z kolei o specyfice tej dzielnicy może świadczyć fakt, że znajduje się na jej terenie właśnie wspomniany park czy też lotnisko Muchowiec.

ANALIZA SWOT

MOCNE STRONY:

- lokalizacja
- tereny zielone
- miejsce do sportu
- dobra komunikacja
- dobra infrastruktura
- potencjał
- młodzi ludzie
- osiedle szczęśliwych ludzi
- Tour de Pologne
- samowystarczalna dzielnica

SŁABE STRONY:

- brak Domu Kultury
- miejsca parkingowe
- brak integracji całej dzielnicy
- hałas
- mało nowoczesna dzielnica
- brak monitoringu
- spółdzielnia
- brak zainteresowani UM (infrastruktura)
- problem wywozu odpadów (częstotliwość)
- zanieczyszczone tereny
- bezpieczeństwo (ul. Graniczna, Paderewskiego, okolica pomnika)
- wycinka drzew

SZANSE:

- budowa ronda (ul. Graniczna)
- powstanie Domu Kultury

- doświetlenie przejść
- zachowanie charakteru Doliny 3 Stawów
- poprawa infrastruktury (chodniki, alejki)

ZAGROŻENIA:

- kolejne inwestycje mieszkaniowe
- wzmożenie ruchu samochodowego
- wzmożenie ruchu lotniczego + imprezy
- degradacja środowiska
- niska emisja
- przeciążenie infrastruktury elektr. - ściekowej
- zagrożenie wyrobisk

WYBRANY PROBLEM DO ANALIZY: PROBLEM ŚMIECI

- sprawdzenie umowy UM – spółdzielnia + MPGK
- interwencja – Wydział Kształtowania Środowiska
- harmonogram wywozu
- wniosek i większa ilość kontenerów oraz zmiana w częstotliwości odbioru
- lokalizacja kontenerów
- monitorowanie sprawy

Bogucice

W spotkaniu wzięło udział 12 osób – przedstawiciele placówek oświatowych, lokalnego ośrodka kultury (Miejski Dom Kultury Bogucice-Zawodzie), radni jednostki pomocniczej, lokalnego stowarzyszenia oraz radny Rady Miasta Katowice. Początkowo dyskusja zdominowana została przez perspektywę Rady Jednostki Pomocniczej i jej przedstawicieli, którzy rok wcześniej uczestniczyli w warsztatach analizy SWOT tego podmiotu. Szybko jednak uczestnicy skupili się na analizie samej dzielnicy, dzięki czemu możliwe było aktywne włączenie pozostałych uczestników spotkania. Duża część spotkania poświęcona została nieruchomościom w dzielnicy, które są zaniedbane i trudno wyegzekwować od ich właścicieli odpowiednie nimi zarządzanie. To problem daleko wykraczający poza kompetencje osób znajdujących się na spotkaniu, jednak systemowo dobrze jest rozpoznany, więc osoby obecne na spotkaniu mogą być dobrym partnerem do dalszej eksploracji tego zagadnienia i podjęcia prób jego rozwiązania. Spotkanie zakończyło się propozycją pracy nad wspólną inicjatywą projektową obecnych na spotkaniu osób.

MOCNE STRONY

- Lokalizacja – bliskość centrum
- Dobra infrastruktura drogowa – dobry transport publiczny
- Dobra współpraca placówek kultury i oświaty
- Bliskość Muzeum Śląskiego i Strefy Kultury
- Zabytkowe obiekty sakralne
- Znane osoby – Magik, Kukuczka itp.
- Rodzinne Ogródki Działkowe
- Ludzie, liderzy, mieszkańcy

SŁABE STRONY

- źle uregulowany status prawny nieruchomości na terenie dzielnicy
- źli zarządcy nieruchomości (zdewastowane kamienice)
- małe zaangażowanie mieszkańców
- smog
- niepewny rozwój dzielnicy – brak czytelnych kierunków jej rozwoju i lepsza komunikacja lub czytelność decyzji
- nieliczenie się z głosem RJP
- place i kamienice przed nimi są zaniedbane i trudności z właścicielami
- porządek przestrzeni publicznej
- most!
- Parkingi – za mało miejsca dla mieszkańców!
- Karta mieszkańca!
- Brak infrastruktury sportowo-rekreacyjnej
- Brak zieleni

SZANSE

- Zatarcie różnic między nowoczesnością (Muzeum Śląskim a terenami nieuporządkowanymi (kamienice)
- Centrum Himalaizmu (wybudowane zostanie ok. 2022-2023 roku)
- Muzyka (orkiestra Vaduce, muzycy, dzielnica muzyczna)
- Dobra integracja instytucjonalna, która mogłaby wesprzeć generowanie w mieście społeczników

ZAGROŻENIA

- Wzrost przestępczości – jeśli słabe strony nie zostaną zwalczane
- Inwestycje nie idą w parze z rozwojem infrastruktury drogowej! – powodować to będzie korki, brak parkingów dla mieszkańców

WYBRANY PROBLEM: UPORZĄDKOWANIE PRZESTRZENI PUBLICZNEJ

- Edukacja dorosłych
Kluczowy dla liderów problem uporządkowania przestrzeni publicznej w otwartej dyskusji skupił się na wskazaniu dorosłych mieszkańców jako grupy, wobec której niezbędne są najważniejsze działania. Zamiast dalszej dyskusji nad rozwiązaniami już na spotkaniu pojawiła się inicjatywa wymyślenia konkretnego projektu skierowanego do dorosłych mieszkańców Bogucic, angażującego jednocześnie różne grupy wiekowe, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży. Obecni na spotkaniu liderzy zgodzili się, że niezbędna jest tu głęboka współpraca pomiędzy szkołami, ośrodkiem kultury i RJP, a także wszystkimi zainteresowanymi tego typu działaniem.

Szopienice

To jedyna dzielnica, w której liderzy nie podjęli zaproszenia na spotkanie. Mimo akcji promocyjnej i szerokiego apelu o uczestnictwo skierowanego do lokalnych aktywistów, organizacji, społeczników i aktywnych mieszkańców, a także dogodnego terminu i miejsca na spotkaniu pojawiła się tylko jedna osoba. Niewystarczająca frekwencja uniemożliwiła realizację pełnej i wartościowej formuły warsztatowej. Sytuacja może sugerować słabą aktywność społeczną w przestrzeni dzielnicy, deficyt pomostowego kapitału społecznego i brak stabilnych struktur pozarządowych. W ramach spotkania przeprowadzono indywidualny wywiad z przybyłą na spotkanie dyrektorką jednej ze szkół podstawowych w dzielnicy Szopienice. Wywiad dotyczył środowiska szkolnego, współpracy z rodzicami, warunków życia mieszkańców w dzielnicy. Efektem wywiadu są wnioski lidera społeczności szkolnej wskazujące na: → częste przypadki patologii w rodzinach uczniów, → roszczeniowa postawa rodziców beneficjentów miejskiej polityki społecznej, → duża koncentracja w Szopienicach lokalów socjalnych i ich niski standard, → brak zróżnicowanej oferty zajęć pozaszkolnych i wyrównawczych dla dzieci i młodzieży. Podczas wywiadu, badana poruszyła uniwersalne dla wszystkich dzielnic wątki związane z: → niską jakością powietrza, → deficytem miejsc parkingowych.

Kostuchna

W warsztacie, zorganizowanym po sesji Rady Jednostki Pomocniczej, wzięło udział 8 osób. Grupa lokalnych aktywistów-społeczników skupiona jest wokół osoby Przewodniczącego Rady, który jawił się jako niekwestionowany lider mikro społeczności.

Cechą, która zdaniem uczestników spotkania, determinuje współczesne funkcjonowanie dzielnicy, to jej wyraźny podział na 3 dość niezależne części. Z jednej strony to słaba strona Kostuchny, bo skutkuje niepożądanym zróżnicowaniem w wielu aspektach – od kwestii infrastrukturalnych, po czynnik ludzki.

Dodatkowo, jak w innych dzielnicach położonych na obrzeżach miasta, sporym wyzwaniem, a na co dzień po prostu problemem, jest brak dobrego skomunikowania ze strefą śródmiejską, a mieszkańcy skarżą się na problemy z dojazdem do centrum – alternatywą dla stojącego w korku samochodu jest... stojący w tym samym korku autobus, do tego jeszcze jeżdżący zbyt rzadko.

- przeplanowanie dzielnicy (odnowienie, odświeżenie jej koncepcji)
- rewitalizacja terenów pokopalnianych przy zachowaniu wrażliwości na interes ludzi

ZAGROŻENIA:

- dalsze zagęszczenie dzielnicy przy braku rozwoju infrastruktury (parkingi) czy komunikacji
- pogłębienie „trójpodziału” dzielnicy
- dalsze faworyzowanie Bażantowa
- „Tramwaj na Kostuchnę” to w rzeczywistości „Tramwaj na Bażantowo”

ANALIZA SWOT (WYKAZ ODPOWIEDZI UCZESTNIKÓW)

MOCNE STRONY:

- dzielnica składa się ze zintegrowanych, współpracujących mikro społeczności
- łatwy dostęp do terenów zielonych
- istnienie MDK z bogatą ofertą
- bezpieczna dzielnica
- zielona dzielnica
- atrakcyjność dzielnicy

SŁABE STRONY:

- podział dzielnicy na 3 strefy (różne obszary, różni ludzie)
- zła komunikacja publiczna
- „kopciuchy” (zła jakość powietrza)
- zaniedbane tereny pokopalniane (boisko, basen)
- oddalenie od centrum miasta
- brak bankomatów (dotyczy obszarów: „Górka”, „Boże Dary”)
- wygaszenie kopalni skutkuje obumarciem „jądra” dzielnicy
- brak centrum dzielnicy
- brak knajpek, pubów, kawiarenek

SZANSE:

- możliwość rozwoju kolei
- budowa ronda na ul. Stabika – poprawi bezpieczeństwo i rozładuje ruch
- budowa Parku Wantuły

**RAPORT
EWALUACYJNY
MIKRO-
KATOWICE
ZA ROK 2018**

Wstęp

„mikroKatowice” to komplementarny dwuletni proces, którego nadrzędne cele to: zwiększenie zaangażowania mieszkańców Katowic w istniejące mechanizmy partycypacji społecznej, m.in.: Budżet Obywatelski, Inicjatywy Lokalne, wybory do Rad Jednostek Pomocniczych (dzielnic) oraz zwiększenie zdolności mieszkańców dzielnic do samoorganizacji i podjęcia współodpowiedzialności za lokalną społeczność, w tym także w obszarze dziennikarstwa obywatelskiego.

Powyższe cele osiągnięte zostaną poprzez działania sformatowane pod kątem wymagań różnorodnych grup odbiorców: młodzieży, dorosłych, aktywistów i liderów społecznych oraz seniorów. Tak zaawansowane i złożone działanie wymaga bieżącej ewaluacji realizowanych zadań, by możliwie szybko reagować na pojawiające się wyzwania, które mogą negatywnie wpływać na realizację celów projektu. Raport ewaluacyjny zawiera dane, analizy i wnioski odnoszące się do doświadczeń realizatorów zadania w 2018 roku.

Metodologia

Ewaluacja ma na celu przeanalizowanie sposobów, metod czy form pracy zaproponowanych w projekcie, wskazać stopień osiągnięcia rezultatów, opisać ewentualne korekty założeń wstępnych. Ewaluacja oceni efektywność autorów i realizatorów działań, określić charakter współpracy pomiędzy nimi oraz pomiędzy partnerami projektu. Badanie ma również na celu ewaluację środowiska katowickich RJP – jednych z odbiorców projektu. Wnioski z ewaluacji posłużą optymalizacji dalszych rozwiązań, są bazą wiedzy dla zespołów pracujących na rzecz szczegółowej metodologii pracy oraz sieci współpracy w kolejnych etapach projektu.

METODY BADAWCZE ZASTOSOWANE PODCZAS EWALUACJI:

1. Badanie jakościowe: obserwacja uczestnicząca podczas spotkań RJP pod kątem pracy Radnych, siedziby RJP i jej otoczenia.
2. Badania jakościowe: wywiad grupowy z realizatorami projektu.
3. Analiza danych wraz z przygotowaniem wniosków szczegółowych i globalnych.

Struktura prezentacji danych w raporcie ewaluacyjnym

1. Analiza danych i wnioski z badania jakościowego obserwacji uczestniczącej podczas spotkań RJP pod kątem pracy Radnych, siedziby RJP i jej otoczenia.
2. Wnioski z badania jakościowego.
3. Wnioski z badania jakościowego – wywiad grupowy z realizatorami projektu.

Analiza danych i wnioski z badania jakościowego - obserwacja uczestnicząca podczas spotkań RJP pod kątem pracy Radnych, siedziby RJP i jej otoczenia

Zawodzie

RADNI

Radni RJP obecni na spotkaniu to zróżnicowana wiekowo grupa społeczników – seniorów (z dużym doświadczeniem w pracy ze społecznością lokalną) oraz osób w średnim wieku (energicznych, charakteryzujących się praktycznym podejściem do życia). W pierwszej kolejności uczestnicy spotkania zauważyli problem braku zaangażowania części Radnych RJP w sprawy dzielnicy - wskazując na kłopot ich dyscyplinowania. Jako odpowiedź na ten stan rzeczy grupa zaproponowała formę symbolicznej gratyfikacji finansowej dla wszystkich Radnych RJP (czynnik mobilizujący do pracy, a także ośmielający potencjalnych kandydatów na Radnych RJP). Mimo pojawiających się głosów o niewielkim budżecie RJP, ta zawodziana, dysponuje własną infrastrukturą mobilną: namiot, nagłośnienie. Uczestnicy spotkania podkreślili rolę działań wzmacniających kompetencje, tj. szkoleń dla Radnych RJP.

MIEJSCE

Spotkania RJP odbywają się w jednej z sal Miejskiego Domu Kultury „Bogucice-Zawodzie” w dziale „Zawodzie”, w ramach długoterminowej umowy partnerskiej. Mimo że MDK oferuje RJP pojemne i wyposażone pomieszczenie (zgodnie z przyjętym harmonogramem) część członków Rady określa brak własnej siedziby RJP jako poważny problem. Członkowie Rady oczekują niezależnego i w pełni dostępnego pomieszczenia na potrzeby bieżących konsultacji z mieszkańcami czy bezpiecznego magazynowania dokumentacji RJP.

OTOCZENIE

Radni określili kilka obszarów wartych interwencji. Zauważyli nikłe zainteresowanie katowickich Radnych sprawami dzielnicy oraz ich niewystarczającą kooperację z członkami RJP. Przytoczone podczas spotkania jednostkowe przykłady współpracy pomiędzy Radnymi RJP i miejskimi można określić jedynie jako instrumentalne czy koniunkturalne. Radni RJP identyfikują deficyt informacji w zakresie planowanych przez miasto inwestycji czy programów miejskich, a także aktualnych danych o statusie spraw RJP w procesach decyzyjnych w UM Katowice. Postulują zatem wdrożyć platformę internetową – narzędzie pozwalające śledzić Radnym RJP bieżące i kolejne decyzje urzędników UM Katowice dotyczące kwestii dzielnicy. Uczestnicy spotkania dostrzegli potrzebę delegowania specjalistów w UM Katowice - osób wyłącznie koordynujących współpracę pomiędzy RJP a UM Katowice. Uczestnicy spotkania poinformowali o niewystarczającej rozpoznawalności RJP (jako funkcjonalnej struktury administracyjnej) wśród mieszkańców dzielnicy. Członkowie Rady wskazali konkretne środowiska czy podmioty

kooperujące z RJP: CAL, Mocni Razem, harcerze, Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach oraz na niezdiagnozowane jeszcze potencjały dzielnicy - docelowo warte wykorzystania.

SYNTETYCZNA NOTATKA ZE SPOTKANIA - ZAWODZIE

Problemy RJP:

- brak procedur w UM,
- brak środków finansowych,
- brak informacji,
- brak gratyfikacji dla Radnych,
- brak wsparcia UM,
- niewykorzystany potencjał.

Wybrany problem: brak procedur

Propozycje rozwiązań ze strony RJP:

- stworzenie bazy uchwał wszystkich RJP,
- uproszczenie skomplikowanego obiegu dokumentów,
- osoba odpowiedzialna w urzędzie za RJP,
- opracowanie procedur współpracy UM z RJP.

Dąb

RADNI

Uczestnikami spotkania były osoby 40 i 50+, dobrze czujące się w swoim towarzystwie, zauważyć można było silną i znaczącą osobę lidera – przewodniczącego RJP.

Podczas spotkania Radni RJP wskazali dwa zasadnicze zagadnienia mające wpływ na jakość pracy RJP oraz jej efekty. Pierwsze to wiedza i kompetencje samych Radnych RJP. Uczestnicy diagnozują deficyt wiedzy w obszarach: polityka społeczna i socjologia (diagnoza społeczna i procesy społeczne). Radni wskazują także na potrzebę profesjonalizacji procesu wdrażania przez RJP polityk miejskich w dzielnicowej skali mikro. Oczekują też wiedzy na temat struktury administracyjnej UM Katowice oraz kwestii formalno-prawnych RJP. Drugie zagadnienie to dostęp do informacji dotyczących planów UM Katowice (inwestycji miękkich i twardych) i negatywne skutki nie dokonującej się integracji Radnych różnych RJP.

MIEJSCE

Zebrania RJP odbywają się w dedykowanym niewielkim pomieszczeniu, którego kubatura i brak toalety nie pozwalają na organizację szerszych spotkań czy warsztatów lub grupowych konsultacji z mieszkańcami. Wyposażone pomieszczenie jest jednak powszechnie dostępne dla Radnych RJP.

OTOCZENIE

Członkowie RJP deklarują współpracę z różnymi organizacjami i podmiotami, a znajdującą się w sąsiedztwie siedziby RJP filia Miejskiego Domu Kultury „Koszutka” uznana została za strategicznego partnera instytucjonalnego RJP – udostępniającego przestrzeń wraz z infrastrukturą gotową do realizacji spotkań czy większych wydarzeń. Grupę scharakteryzuje optymistyczna postawa i otwarte podejście w poszukiwaniu sprzymierzeńców w pracy na rzecz dzielnicy. Radni RJP zauważyli „dzielącą” Dąb – Silesię City Center (jedno z największych w regionie centrum handlowe) – punkt na mapie dzielnicy mający wpływ na dezintegrację mieszkańców

SYNTETYCZNA NOTATKA ZE SPOTKANIA – DĄB

Problemy RJP:

- komunikacja z UM,
- siedziba, zaplecze,
- statut RJP,
- nazwa RJP,
- kwalifikacje Radnych,
- brak integracji z innymi RJP,

- zmiana okręgów wyborczych i w konsekwencji mniejszy kontakt z Radnymi Miejskimi,
- brak związków Radnych Miejskich z dzielnicą,
- brak związków z dzielnicą osiedla Ducha.

Wybrany problem: kwalifikacje Radnych

Propozycje RJP:

- szkolenia dla Radnych propozycje:
 - polityka społeczna - „Jak pomóc?”,
 - zagadnienia prawne,
 - polityka senioralna oraz osób wykluczonych,
 - struktura urzędu / administracja
 - informatyka,
 - zasady tworzenia pism,
 - integracja z innymi RJP.

Giszowiec

RADNI

Spotkanie skupiło najbardziej aktywnych Radnych RJP. Podczas dyskusji wszyscy członkowie wykazali wysoki poziom świadomości społecznej i samorządowych mechanizmów politycznych. Mówiono o specyficznej tożsamości Giszowca, jakości życia w dzielnicy i dobrym odbiorze Giszowca wśród społeczności lokalnej i przyszłych jego mieszkańców. Dla uczestników spotkania forma „osobowości prawnej” RJP – w odniesieniu do skuteczności jej działania – nie gra roli, negatywnie odnieśli się jednak do samej nazwy „RJP”. Uczestnicy spotkania jako wartościowe wskazali wszelkie formy edukacji Radnych RJP (tych początkujących i doświadczonych), dotyczące kwestii formalnych, codziennej praktyki pracy Radnego, w tym współpracy z UM Katowice. Zaproponowali także wizyty studyjne Radnych RJP w spółkach miejskich. Uczestnicy poruszyli wątek finansowania członków RJP w zakresie specjalnego uposażenia dla funkcyjnych Radnych, np. sekretarza sesji RJP.

MIEJSCE

Należy podkreślić walor siedziby RJP. To historyczny, reprezentatywny, w pełni wyposażony lokal, dostosowany do organizacji różnego rodzaju spotkań, również w większym gronie uczestników.

OTOCZENIE

Radni RJP wskazali Giszowiec jako dobre środowisko pracy, pozytywnie odnieśli się do współpracy z lokalnym środowiskiem oświaty. Globalny, wskazany przez Radnych RJP problem to jakość i charakter ich relacji z UM Katowice, mowa tu o: niewystarczającej argumentacji do negatywnych odpowiedzi urzędników na inicjatywy dzielnicowych Radnych (demotywuje to Radnych RJP do dalszych działań) oraz brak mechanizmu regulującego konsultacje z UM Katowice projektów przyszłych inicjatyw Radnych RJP. W opinii grupy UM Katowice traktuje RJP niewystarczająco poważnie.

SYNTETYCZNA NOTATKA ZE SPOTKANIA - GISZOWIEC

Problemy RJP:

- brak decyzyjności / sprawczości,
- brak regulacji prawnych,
- UM nie realizuje postulatów RJP,
- nazwa RJP,
- brak szkoleń dla nowych Radnych,
- brak promocji RJP przed wyborami,

- brak merytorycznych uzasadnień UM,
- zniechęcenie Radnych wynikające z negatywnych odpowiedzi UM na wnioski.

Wybrany problem: brak merytorycznych odpowiedzi

Propozycja RJP:

- UM podaje sugerowane alternatywne rozwiązanie,
- odpowiedź zawiera informacje wytłumaczenie dlaczego się nie da, jeśli coś jest możliwe to z kim, kiedy, jeśli nie, to dlaczego itp.

Janów-Nikiszowiec

RADNI

Uczestniczący w spotkaniu Radni RJP to aktywna i pomysłowa, międzypokoleniowa grupa osób o różnym doświadczeniu w pracy ze społecznością lokalną. W przeważającej części to aktywiści organizacji pozarządowych od lat pracujący na rzecz dzielnicy. Na wstępie warto zauważyć, że wszyscy Radni RJP są świadomi znaczenia wyjątkowego na skalę europejską „miasta w mieście – muzeum” – Nikiszowca. W ramach praktyk indywidualnych i grupowych korzystają z fenomenu Nikiszowca jako: zasobu historycznego, potencjału medialnego (umożliwiającego szeroką współpracę z organizacjami pozarządowymi i biznesem), atrakcji odwiedzanej przez turystów również spoza Katowic, a także innych regionów Polski czy Europy. Należy pamiętać zatem, że „obsługa” kapitału Nikiszowca stawia przez RJP konkretne wymagania (profesjonalizacja działań) i odpowiedzialnej postawy (Nikiszowiec to ważny, wyjątkowy punkt na mapie Katowic). Z przytoczonych przez Radnych RJP przykładów można wnioskować, że potrafią organizować grupy osób wokół idei, nie obce są im narzędzia mediów społecznościowych.

Radni RJP jako problematyczne określili sposób rozliczania kosztów funkcjonowania RJP. Obowiązująca praktyka to refundacja poniesionych przez Radnych RJP środków oraz brak ustandaryzowanej instrukcji kancelaryjnej RJP. Uczestnicy spotkania proponują opracowanie czytelnej instrukcji, przewodnika dla wszystkich Radnych RJP. Info-graficzny materiał pozwoliłby m.in. orientować się w rzeczywistości formalno-prawnej miasta.

Interesującą inicjatywą jest planowana przez Radnych RJP organizacja spotkań sieciujących z przedstawicielami organizacji społecznych, szkół i biznesu, a także artystów i animatorów. Radni mają świadomość niewykorzystanego potencjału współpracy (wymiany doświadczeń) między Radnymi z pozostałych RJP.

MIEJSCE

Zebrania RJP odbywają się w niewielkiej sali będącej w jej gestii. Niewielka kubatura pomieszczenia nie pozwala jednak na organizację większych wydarzeń. Radni RJP potwierdzili, że większe spotkania czy warsztaty sieciujące mogą odbywać się w dostosowanym na te okazje pomieszczeniem w pobliskiej Parafii.

OTOCZENIE

Radni RJP deklarują współpracę z różnymi osobami i podmiotami, reprezentują postawę otwartości na rzecz sieciowania organizacji wokół spraw dzielnicy (strategicznego podejścia) i wykorzystywania potencjału Nikiszowca. Radni RJP zauważyli mające znaczenie dla integracji mieszkańców dzielnicy trzy współistniejące osiedla: Janów, Nikiszowiec i Korea. Podczas spotkania dało się zauważyć

swoistą sprawność Radnych RJP w rozumieniu mechanizmów społeczno-politycznych na poziomie dzielnicy oraz powszechną świadomość deficytów m.in. w dostępie do informacji oraz słabości niektórych posunięć lub niekonsekwencji „centrali”.

Uczestnicy zaproponowali, by UM Katowice osadził stanowisko koordynatora współpracy z RJP w mieście. Interesującym postulatem jest udostępnienie przez UM Katowice dla Radnych RJP platformy internetowej z aktualną bazą danych planów UM Katowice: miejskich inwestycji w dzielnicach całego miasta (wraz z harmonogramem, stanem zaawansowania działań, wykonawcami prac). Swoisty „help desk” mógłby również spełniać ważną rolę w konsultacjach pomiędzy RJP a miastem czy mieszkańcami. Grupa poruszyła kwestię aktywności miejskich Radnych, którzy współpracę z RJP intensyfikują – koniunkturalnie – w czasie wyborów samorządowych.

SYNTEZYCZNA NOTATKA ZE SPOTKANIA - JANÓW-NIKISZOWIEC

Problemy RJP:

- brak „podręcznika” dla RJP. Z kim? Do kogo? W jaki sposób?,
- brak koordynatora ze strony UM,
- brak informacji o planach, inwestycjach itp. ze strony UM i jednostek miejskich,
- sposób rozliczania finansów dla RJP,
- brak instrukcji „kancelaryjnej” dla RJP.

Wybrany problem: brak informacji o planach

Propozycje RJP:

- obowiązek informowania (mail) o wszystkich działaniach i planach,
- dedykowana, interaktywna strona www z informacjami o bieżących inwestycjach planach etc.,
- szkolenia dla Radnych,
- spotkania Rad Jednostek Pomocniczych (cel – zmiana statutów).

Piotrowice-Ochojec

RADNI

W spotkaniu uczestniczyło kilkoro Radnych RJP, głównie w średnim wieku oraz kilka osób młodego pokolenia. Radnych można scharakteryzować jako ideowych społeczników pragnących działać na rzecz dobrostanu mieszkańców dzielnicy. Wartością spotkania była obecność na nim dwóch Radnych Rady Miasta, reprezentujących południowe dzielnice Katowic. Atmosfera na spotkaniu sprzyjała refleksji Radnych i określenia nurtujących kwestii związanych z funkcjonowaniem RJP. Radni uważają się za skutecznie reprezentujących „interesy” mieszkańców dzielnicy, choć zauważyli, że nastawienie do współpracy ze strony Urzędu Miasta jest niewystarczające, a czasem nawet uniemożliwiające pełnienie swej roli jako Radnych Jednostki Pomocniczej. Szczególnie drażliwym przykładem we współpracy z UM jest brak informacji z wyprzedzeniem o inwestycjach w dzielnicy, co bardzo często powoduje dublowanie planowanych do realizacji działań w tej części miasta.

Uczestnicy spotkania wskazali także na nie do końca skuteczny mechanizm Budżetu Obywatelskiego, funkcjonującego w obecnym kształcie. Zasugerowano, aby w BO istniał podział na duże i małe projekty, aby inicjatywy o mniejszej skali miały większą możliwość uzyskania wsparcia finansowego. W podobnym kontekście wskazano na to, aby narzędzie Inicjatywy Lokalnej posiadało przede wszystkim budżet na „miękkie” projekty, odrzucając możliwość uzyskania grantu na działania inwestycyjne.

Radni JP wskazują ponadto na posiadane niewielkie kompetencje, na nieczytelność nazewnictwa, a czasami nawet i funkcji RJP wśród mieszkańców dzielnicy. W konsekwencji niejako pierwszym wyborem dla załatwienia problemów w dzielnicy stają się Radni Miejscy.

MIEJSCE

Do dyspozycji RJP jest pomieszczenie w siedzibie Miejskiego Domu Kultury „Południe” w Piotrowicach. Pozwala ono na organizację spotkań i posiedzeń związanych z działalnością RJP.

OTOCZENIE

Radni utyskują na słabą aktywność mieszkańców dzielnicy. Inicjatywa do działania i integracji na linii RJP – mieszkańcy wychodzi ze strony członków Rady, np. poprzez organizację imprez w dzielnicy. Potwierdzeniem tego stanu rzeczy jest także niewielka liczba i aktywność organizacji pozarządowych w tej części miasta i braku sztandarowej organizacji tego typu. Podkreślono także brak jednego medium informującego o życiu dzielnicy, stąd też pojawiają się głosy zmierzające do powstania lokalnej gazety.

Problemem dla funkcjonowania RJP i efektywności jej działania jest także niejasny podział administracyjny Piotrowic-Ochojca względem sąsiadujących dzielnic.

Wspomniane problemy komunikacyjne na linii Urząd Miasta – lokalna społeczność (w tym RJP) powodują poczucie braku partnerskiej relacji we wzajemnej współpracy. Działaniem, które mogłoby rozpocząć zmiany w tym zakresie obligatoryjne to wysyłanie maili do RJP z poziomu urzędników miasta Katowice, informujących o istotnych kwestiach związanych z przyszłym funkcjonowaniem dzielnicy. Wskazano także, że podejmowanie działań z poziomu centrali miasta, bez konsultacji z RJP czy nawet wykonaniem wizji lokalnej powoduje problemy, np. z podejmowaniem działań naprawczych w dzielnicy, ich opóźnienia czy wstrzymania. Rada nie rości sobie prawa o decydowaniu o inwestycjach w dzielnicy, a raczej apeluje o konsultacje w tej kwestii wykonywane z wyprzedzeniem.

Narzędziami, którymi posługuje się Rada w komunikacji z mieszkańcami to przede wszystkim internet, profil na FB, Instagram oraz bezpośredni kontakt. Wskazano także na dyżury Radnych i same posiedzenia Rady. Zauważono zwiększoną w ostatnim czasie ilość podejmowanych uchwał przez RJP i umiejętnie nimi „gospodarowanie”, co związane jest ze skutecznym działaniem Rady. W tej skuteczności pomocni są także miejscy Radni, interpelujący w imieniu RJP i mieszkańców dzielnicy.

SYNTETYCZNA NOTATKA ZE SPOTKANIA - PIOTROWICE-OCHOJEC

Problemy RJP:

- psychologia – trudno coś załatwić do końca,
- brak urzędników w terenie,
- nieznamość dzielnicy przez urzędników,
- brak konsultacji z mieszkańcami i RJP,
- brak informacji z UM o inwestycjach,
- brak wizji lokalnych,
- statut.

Wybrany problem: brak informacji

Propozycja RJP:

- obligatoryjne informowanie RJP o planach i bieżących inwestycjach przez wydziały i jednostki miejskie.

Koszutka

RADNI

Spotkanie z członkami RJP zgromadziło kilkanaście osób, wśród których znajdowali się zarówno doświadczeni lokalni liderzy, jak i początkujący w tym wymiarze osoby. Uczestnicy w zdecydowanej większości reprezentują postawę chęci posiadania wpływu na zmiany zachodzące w dzielnicy i aktywności w niej podejmowane. Mocną stroną Rady jest silna motywacja do działania, bezinteresowność oraz (deklarowana) apolityczność. Pomocna w skutecznym działaniu jest także umiejętność dochodzenia do kompromisu oraz dążenie do osiągnięcia zaplanowanych celów.

Radni dostrzegają jednocześnie, że często indywidualne działania członków Rady powodują rozproszenie inicjatywy RJP i tym samym osłabiają rolę i znaczenie funkcjonowania Rady wśród mieszkańców dzielnicy. Zauważono, że w jednostkowych przypadkach Radni RJP nie uczestniczą w posiedzeniach Rady, ale nie wpływa to ostatecznie na jej efektywność.

Uczestnicy spotkania wskazali na brak kompetencji wykonawczych i traktowania działalności Rady jako ciała opiniotwórczego i doradczego, np. w przypadku wniosków składanych do Budżetu Obywatelskiego. Zauważono, że dla mieszkańców funkcja i rola RJP jest często rozmyta. W społecznej świadomości gremium funkcjonuje jako Rada dzielnicy.

W kontekście współpracy z Urzędem Miasta wskazuje się na brak informowania o planach rozwojowych i infrastrukturalnych dla dzielnicy. Brak też planu zagospodarowania dla dzielnicy. Zaproponowano, aby odbywały się regularne spotkania RJP z prezydentem i/lub urzędnikami miasta. Jedną z konkretnych propozycji było np. przewodniczenie posiedzeniu RJP przez przewodniczącą Rady Miasta czy organizacja szkoleń i spotkań dot. planowanego budżetu miasta na konkretny rok czy wstępnej (technicznej, infrastrukturalnej, merytorycznej) weryfikacji pomysłów składanych do BO. Sugeruje się, aby podejmowane w UM decyzje dot. dzielnicy były poprzedzone wizją lokalną urzędników i/lub konsultacją z RJP. Pomocne też we wzajemnych relacjach byłoby przypisanie osoby w UM do kontaktu z przedstawicielami RJP.

Podkreślono, że wnioski składane do BO często przygotowywane są na siłę i stanowią powód dużej konkurencji podczas wyboru. Sugeruje się, aby wzmocnić potencjał (budżet) Inicjatywy lokalnej, co dla efektywności funkcjonowania RJP byłoby lepsze.

OTOCZENIE

RJP współpracuje z wieloma podmiotami w dzielnicy. Są to zarówno instytucje publiczne, organizacje pozarządowe, parafia, spółdzielnia mieszkaniowa, wspólnoty mieszkaniowe, drużyna harcerska, zieleń miejska, lokalni przedsiębiorcy,

Wydział Kultury UM itp. Najlepsza współpraca dokonuje się z Miejskim Domem Kultury „Koszutka”. Ważne zaznaczenia jest, iż wskazano jako kooperantów sąsiednie RJP. Tym bardziej jest to fakt godny zauważenia w obliczu wyartykułowanego oczekiwania współpracy RJP między sobą w całym mieście. Zaproponowano także powołanie cyklicznych spotkań lokalnych Rad jako forum wymiany wiedzy, wzajemnej edukacji i wypracowania wspólnego stanowiska w konkretnych kwestiach, licząc na silniejszy głos w relacjach z UM, a tym samym większą sprawczość.

Problemem związanym z funkcjonowaniem Rady jest wspomniana słaba komunikacja z UM spowodowana m.in. dużą biurokracją i ograniczonym zatrudnieniem w UM. Pojawił się także głos o konieczności edukowania mieszkańców dzielnicy w zakresie funkcji i roli jaką pełni RJP. Ma to o tyle znaczenie, że część spraw, które możliwe są do podjęcia z poziomu mieszkańca, cedowana jest na RJP. W obliczu opisanych niedomagań w komunikacji na linii RJP – UM, wydaje się to marnowaniem energii mieszkańców, stratą czasu i opóźnieniem w podjęciu skutecznej interwencji.

Odpowiedzialność jaką przyjmuje na siebie Rada za jakość życia w dzielnicy Koszutka przejawia się w chęci rozwoju dzielnicy wspartej przez ekspertów z zewnątrz. Mowa o moderowaniu, w oparciu o wszelakie dzielnicowe zasoby i potencjały, dyskusji o nowych inicjatywach możliwych do podjęcia w tej części miasta. Członkowie Rady gotowi są na inspiracyjne rozmowy dot. nowych pomysłów możliwych do realizacji w dzielnicy opartych na wiedzy, historii czy wyzwaniach stojących przez Koszutką.

SYNTEZY NOTATKA ZE SPOTKANIA - KOSZUTKA

Problemy RJP:

- brak informacji o planach, inwestycjach,
- brak odpowiedzi na pisma, uchwały,
- „wymuszanie” pośrednictwa RJP,
- „umywanie rąk” przez RJP,
- brak kompetencji wykonawczych,
- „pośrednictwo” dla mieszkańców,
- Urząd – słaba rozpoznawalność,
- lokalizacja siedziby,
- nazwa RJP,
- brak budżetu,
- brak planu dla dzielnicy,
- brak tematycznych warsztatów,
- brak spotkań z władzami.

Wybrany problem: brak planu / brak spotkań

Propozycje RJP:

- spotkania tematyczne: Budżet Obywatelski, budżet miasta z kompetentnymi urzędnikami,
- zgłaszanie potrzeb,
- urzędnicy w terenie,
- elastyczność urzędników,
- spotkania wszystkich RJP pod przewodnictwem Przewodniczącego Rady Miasta,
- ujednoczenie obszarów działania,
- reforma budżetu obywatelskiego i inicjatywy lokalnej.

Bogucice

RADNI

Na spotkaniu pojawiło się kilka osób, głównie w średnim wieku. Radni wykazują dużą dbałość o wizerunek dzielnicy oraz chęć realizacji w niej różnorodnych inicjatyw. Podkreślono na spotkaniu, że kompetencje RJP mogłyby być większe. Jako przykład inicjatywy, za którą mogłaby być odpowiedzialna RJP wskazano posiadanie określonego budżetu na inicjatywy inwestycyjne w dzielnicy czy inne realizacje we współpracy z miejscową społecznością. Zdaniem zebranych nadałoby to RJP sprawczości i nadałoby by jej wizerunkowi profesjonalnego charakteru. Innym pomysłem Radnych byłaby możliwość wskazania przez nich priorytetów dla dzielnicy, które zostałyby zawarte w budżecie miasta. Radni wykazują otwartość w rozmowie nt. szczegółów typowania inwestycji w dzielnicy tak, aby były one odpowiedzią na bieżące oczekiwania zróżnicowanych grup. Powyższe oczekiwania są bezpośrednio związane z problemem dotarcia do planów miasta względem dzielnicy i szerzej informacji nt. zamierzeń dot. Bogucic. Inną kwestią, która ogranicza skuteczność Rady jest długotrwały czas na rozwiązywanie miejscowych problemów w komunikacji i współpracy z Urzędem Miasta.

Należy także wspomnieć, że wybrani członkowie Rady pełnią funkcję w innym gremiach decydujących o aktywnościach dzielnicy (przewodnicząca jest członkiem kapituły powołania Muzeum Kukuczki w dzielnicy).

RJP Bogucice jako nieliczna wskazała na posiadanie wewnętrznych dokumentów strategicznych – misji, wizji i celów, jakie jej przyświecają. Podkreślono także, że RJP myśli w perspektywie kilku lat w kontekście jej funkcji, jaką pełni w lokalnym środowisku, a nie kadencyjności. Rada wykazuje duże zaangażowanie i dbałość o polepszenie jakości życia w dzielnicy; z szacunkiem odnosząc się także do tRadycji oraz potrzeb mieszkańców. Deklaruje także otwartość na współpracę, która najlepiej wychodzi z parafią, Miejskim Domem Kultury i biblioteką. Dla efektywności działania RJP powoływane są zespoły zadaniowe, które przypisane są do konkretnych działań podejmowanych w dzielnicy. Jako słabą stroną wskazuje się na dużą absencję na posiedzeniach RJP.

MIEJSCE

Posiedzenia RJP odbywają się w sali użyczanej przez Miejski Dom Kultury „Bogucice-Zawodzie”. Jest to mała sala z podstawowym zapleczem sanitarnym. Brak własnego lokalu powoduje m.in. słabą identyfikację mieszkańców z RJP.

OTOCZENIE

RJP zaangażowana jest w program rewitalizacji Bogucic, który wdrażany jest we współpracy z Uniwersytetem Ekonomicznym

w Katowicach. Przedstawiciele RJP starają się brać udział w spotkaniach organizowanych na terenie dzielnicy czy innych wydarzeniach, co stanowi możliwość bezpośredniego kontaktu z mieszkańcami i wstuchiwanie się w ich oczekiwania. Tym większe to ma znaczenie w kontekście zidentyfikowanej słabej aktywności mieszkańców w zakresie działań na rzecz dzielnicy (np. mieszkańcy nie uczestniczą w dyżurach Radnych). Radni JP autorecenzując się, wskazują na słabą i do nie końca umiejętną komunikację na zewnątrz i ogólnie słabymi relacjami z mieszkańcami. Przejawia się to m.in. w słabej frekwencji w wyborach do RJP.

Jako najbardziej skuteczne formy działania i komunikacji z mieszkańcami wskazano stronę internetową oraz profil na FB. Ponadto wskazano na Budżet Obywatelski i Inicjatywę Lokalną. Ważnym elementem skuteczności Rady są także wystosowywane pisma czy wnioski.

SYNTETYCZNA NOTATKA ZE SPOTKANIA – BOGUCICE

Problemy RJP:

- brak środków,
- długi czas oczekiwania na interwencję,
- brak informacji o planach na dzielnicę,
- brak możliwości wpływania na budżet (jakie priorytety),
- RJP nie ma wpływu na co „idą” środki przeznaczone na dzielnicę.

Wybrany problem: brak możliwości wpływania na budżet, RJP nie ma wpływu na priorytety

Propozycja RJP:

- RJP przedkłada pomysł / pomysły,
- RJP ma wpływ na priorytety UM w dzielnicy,
- obligatoryjnie rocznie przynajmniej 1 projekt wskazany przez RJP jest realizowany,
- konsultacje społeczne ze środowiskiem lokalnym w sprawie priorytetów.

Brynów

RADNI

Na spotkaniu pojawiły się 4 osoby, na czele z przewodniczącą RJP. Charakterystyka i funkcja Radnych sprowadzą się do: rozwiązywania problemów mieszkańców na poziomie lokalnym, umiejętność pozyskiwania środków (Budżet Obywatelski) czy aktywizowanie mieszkańców. Jednocześnie wskazuje się, że grono RJP złożone jest z wielu indywidualności, co czasami utrudnia uzyskanie konsensusu w wypracowaniu stanowiska Rady. Uczestnicy spotkania wskazywali ponadto na ograniczone prawa i kompetencje RJP, niewystarczające środki finansowe, którymi obecnie dysponują, a przede wszystkim na brak informacji o działaniach Urzędu Miasta planowanych do realizacji w dzielnicy. Jako negatywną kwestię związaną z działalnością Rady jest niska odpowiedzialność Radnych za bycie jej członkiem. Podkreślono także, że jako „rada na dorobku” nie mają wypracowanych procedur postępowania i wiele rozwiązań formalno-organizacyjnych zostało zainicjowanych wewnątrz Rady, co było czasochłonnym zajęciem.

Radni komunikują się z lokalną społecznością poprzez organizowane w dzielnicy wydarzenia, bezpośredni kontakt, zbieranie podpisów. Natomiast organizacjami, z którymi Radni współpracują są: parafia, szkoła, policja, spółdzielnia mieszkaniowa, wydziały Urzędu Miasta, Zakład Zieleni Miejskiej.

MIEJSCE

Posiedzenia Rady odbywają się w pomieszczeniu Szkoły Podstawowej nr 65 w Katowicach, która pomieści kilkanaście osób. Pomieszczenie jest wyposażone w węzeł sanitarny, podstawowe sprzęty komputerowe.

OTOCZENIE

Uczestnicy wskazali, że w dzielnicy niewiele jest instytucji czy podmiotów działających na rzecz dobra wspólnego, co z jednej strony stanowi brak „konkurencji” dla RJP, a z drugiej jest przejawem ograniczonej aktywności społecznej w dzielnicy. Współpraca z Radnymi miejskimi przedstawiona została jako niewystarczająca, a nawet traktowana jako konkurencyjna dla działalności RJP. Podkreślono, że komunikacja z urzędem miasta wymaga usprawnień – powołanie stanowiska do obsługi spraw dot. RJP wraz z przypisaniem odrębnego adresu mailowego jest oczekiwaniem Rady ułatwiającym współpracę.

Wyzwaniem stojącym przed organizacjami działającymi w dzielnicy jest pozyskanie umiejętności do aktywizowania mieszkańców oraz refleksja nad tym, czyim powinno to być zadaniem. Zatem konieczne wydaje się spotkanie w gronie miejscowych liderów i analiza możliwych scenariuszy dla dzielnicy.

SYNTETYCZNA NOTATKA ZE SPOTKANIA - BRYNÓW

Problemy RJP:

- ograniczone kompetencje RJP,
- brak środków,
- brak osobowości prawnej,
- zbyt małe wsparcie UM,
- brak informacji z UM,
- brak współpracy z Radnymi Miejskimi – posiedzenia Rady miasta „nie dostępne dla RJP” (godziny okołopotu-dniowe).

Wybrany problem: brak procedur.

Propozycje RJP:

- obligatoryjne informowanie przez UM o planach i inwestycjach,
- dobre praktyki (szczególnie dla nowych Rad),
- szkolenia dla RJP,
- osoba „łącznik” w urzędzie z RJP,
- „call center” dla RJP.

Ligota – Panewniki

RADNI

W spotkaniu uczestniczyli wybrani Radni RJP. Uczestnicy to grupa zróżnicowana wiekowo, zaangażowana w rozwój lokalnej społeczności, cechująca się dużym stopniem entuzjazmu do prowadzonej pracy społecznej. Mimo iż nie we wszystkich sprawach Radni byli ze sobą zgodni, podczas spotkania zauważalny był wzajemny szacunek uczestników oraz umiejętności dyskusji. Radni stanowili reprezentację całej RJP i zwrócili uwagę na problem braku zaangażowania części Radnych RJP w sprawy dzielnicy. Zaakcentowano, iż brakuje mechanizmów umożliwiających dyscyplinowanie pozostałych Radnych (lub nagradzanie tych zaangażowanych). Mimo podkreślanych problemów związanych ze słabym umocowaniem formalno-prawnym Rady, spotkanie pokazało duże zaangażowanie Radnych i umiejętności realizacji swoich celów mimo ograniczonych warunków.

MIEJSCE

Spotkania RJP odbywają się w jednej z sal budynku, w którym mieści się także filia Miejskiej Biblioteki Publicznej. Radni posiadają własne pomieszczenie, jednak stosunkowo niewielkie. W przypadku, gdyby w spotkaniu Rady mieli uczestniczyć wszyscy Radni pomieszczenie nie byłoby wystarczające. Ponadto pomieszczenie znajduje się na pierwszym piętrze jest niedostępne dla osób niepełnosprawnych. W przypadku konieczności organizacji spotkań dla większego grona odbiorców Radni współpracują z lokalnymi placówkami edukacyjnymi (szkołami), aby umożliwić mieszkańcom kontakt z Radą.

OTOCZENIE

Radni określili kilka obszarów wartych interwencji. Zauważyli niktę zainteresowanie katowickich Radnych sprawami dzielnicy oraz ich niewystarczającą kooperację z członkami RJP (w przypadku wybranych Radnych). Ponadto Radni zdefiniowali problemy w kontekście wybranego grona odbiorców – seniorów (uznali, że współpraca mogłaby być szersza, a działania Rady pogłębione). Rozwiązanie problemów trudności lokalowych znaleziono w dalszej współpracy z lokalnymi szkołami. Radni wymienili szereg podmiotów, organizacji i instytucji, z którymi prowadzona jest cenna i skuteczna współpraca.

Osiedle Tysiąclecia

RADNI

Na Osiedlu Tysiąclecia zorganizowane zostały dwa spotkania. Na pierwsze warsztaty przyszedł tylko Przewodniczący RJP. Pozostali Radni nie stawili się na umówione z kilkutygodniowym wyprzedzeniem spotkanie projektowe.

Podczas dyskusji wyłonił się jeden główny problem związany z charakterem dzielnicy – własnością gruntów. Tysiąclecie jest miejscem, gdzie aktualnie budowane są nowe budynki mieszkaniowe, co stwarza napięcia społeczne. Jedną z sugestii podczas rozmowy była propozycja próby zagospodarowania społecznej energii, która w dzielnicy buduje się wokół problemów z nowymi inwestycjami i skanalizowanie jej do pozytywnych działań. W związku z dużym zainteresowaniem przedstawiciela Rady samym projektem zrealizowano prośbę o organizację dodatkowego spotkania dedykowanego pozostałym Radnym dzielnicy.

W drugim spotkaniu uczestniczyło 8 spośród 21 Radnych. Kolejne wybory do Rady Dzielnicy przewidziane są na listopad 2019 roku. W trakcie kadencji część Radnych, ze względu na brak uczestnictwa w spotkaniach RJP zostało wykluczonych z Rady Dzielnicy.

Przedstawiciele RJP obecni na spotkaniu reprezentowali zróżnicowaną wiekowo i społecznie grupę osób, atmosfera w trakcie spotkania była dość napięta i trudno było zidentyfikować jedną osobę, która pełniłaby rolę lidera grupy. Zauważalny był podział na podgrupy – jedna, która identyfikuje braki w kompetencjach Rady jako instrumentu, ale też poszczególnych jej członków, oraz druga, która jest zdania, że skuteczność RJP – a raczej jej brak – to problem systemowy, który wymaga interwencji wewnątrz miejskiej, a same Rady i ich Radni są dobrze przygotowani do pełnienia swoich funkcji.

Spotkanie było raczej okazją do wypowiedzenia frustracji związanych z wykonywaniem mandatu, niż okazją do podniesienia swojej wiedzy i kompetencji oraz zarysowania potencjału dzielnicy w oczach Radnych.

Radni identyfikowali życie dzielnicy raczej jako obszar, w którym interesariusze instytucjonalni decydują o tym jak wygląda najbliższe otoczenie, mniejszą uwagę skupiając na odnajdywaniu energii społecznej i/lub pobudzaniu liderów, którzy mogliby stać się istotnymi partnerami mającymi wkład w rozwój dzielnicy.

Radni nie wykazywali otwartości wobec podnoszenia swoich kompetencji w różnych obszarach.

MIEJSCE

Rada nie korzysta z lokalu będącego w dyspozycji miasta,

spotkania RJP odbywają się w niewielkiej sali, która należy do spółdzielni mieszkaniowej. Lokal pełnił kiedyś funkcję baru osiedlowego. Dziś jest niewielką salą ze stołami i krzesłami z bardzo ograniczoną przestrzenią warsztatową. Radni deklarują, że brak jest możliwości organizowania spotkań z większymi grupami. Lokal nie jest dostosowany do osób ze specjalnymi potrzebami.

OTOCZENIE

Radni wskazywali na szereg trudności związanych z wykonywaniem misji RJP w trakcie jej kadencji (lata 2015-2019) – począwszy od problemów organizacyjnych, które wyrażały się m.in. brakiem jakiegokolwiek siedziby przez pierwszy rok funkcjonowania, kończąc na ocenie współpracy z władzami miasta jako mało efektywnej. Jako głównego partnera swoich działań w najbliższym otoczeniu wskazali spółdzielnię, która to właśnie udostępniła radzie lokal do użytku. Proszeni o identyfikowanie innych partnerów swoich działań wymienili służby miejskie takie jak policja czy straż miejska. Na pytanie o lokalnych liderów wskazywali samych siebie, nie eksplorując głębiej potencjału społecznego swojej dzielnicy. Przy próbie identyfikacji potencjału do współpracy z innymi RJP raczej stronili od nich, chcąc skupić się na problemach własnej dzielnicy, które komunikowane były jako wystarczająco absorbujące, trudne do powiązania z innymi dzielnicami.

SYNTETYCZNA NOTATKA ZE SPOTKANIA – OSIEDLE TYSIĄCLECIA

Problemy RJP:

- RJP nie jest stroną w dyskusji o inwestycjach w dzielnicy,
- brak delegowania Radnych Rady Miasta do odpowiedzialności za dzielnice lub współpracę z RJP,
- brak finansów,
- silna spółdzielnia – jako problem, gdyż przejmuje rolę gospodarza za władze miasta,
- wspólnoty mieszkaniowe – utrudniona możliwość zagospodarowania terenów graniczących ze wspólnotami mieszkaniowymi i dzielnicami – miasto zrzuca odpowiedzialność za „gospodarowanie” spółdzielniom, nie inwestując we wspomniane tereny,
- wciąż niewielka świadomość mieszkańców nt. istnienia RJP.

Wybrany problem: niska skuteczność działań RJP w relacji z Urzędem Miasta

Propozycje RJP:

- zwiększenie budżetu RJP,
- RJP stroną w dyskusji o inwestycjach,
- sprawna komunikacja UM z mieszkańcami, czerpanie wzorców z dobrych praktyk, np. mecz z Koreą na Stadionie Śląskim,
- usprawnienie procesu konsultacji społecznych – sprawna komunikacja nt. godzin, komunikatów itp.,
- plan dla dzielnic! Wyznaczenie priorytetów rozwojowych.

Osiedle Witosa

RADNI

Przedstawiciele RJP obecni na spotkaniu reprezentowali zróżnicowaną wiekowo i społecznie grupę osób, jeden z Radnych RJP łączy swoją funkcję z wykonywaniem mandatu Radnego Miasta Katowice. W grupie uczestników znajdowali się również lokalni liderzy społeczni – grupy seniorów oraz grupy młodzieży. To też osoby, które posiadają różnorodne kompetencje – od wysokich kompetencji w zabezpieczaniu kwestii formalnych, które ułatwiają budowanie relacji z władzami miasta, aż po rozbudowane kompetencje społeczne – ułatwiające gromadzenie potencjału społecznego mieszkańców dzielnicy.

Atmosfera w trakcie spotkania była bardzo pozytywna i widać było duże zainteresowanie projektem oraz wykorzystaniem jego potencjału zarówno dla dzielnicy, jak i samego miasta. Radni wyraźnie wskazywali, że projekt jest dla nich szansą do zacieśnienia relacji z liderami społecznymi dzielnicy oraz zidentyfikowania nowych, a także do wzmocnienia współpracy z instytucjami z dzielnicy.

Radni wykazywali otwartość wobec podnoszenia swoich kompetencji w różnych obszarach.

MIEJSCE

Rada nie korzysta z lokalu będącego w dyspozycji miasta, spotkania odbywają się w niewielkiej sali, która należy do spółdzielni mieszkaniowej. Poza spotkaniami RJP odbywają się też spotkania z mieszkańcami. Rada RJP w miarę własnych możliwości doposaża lokal o dodatkowy sprzęt (m.in. infrastruktura do transmitowania obrad Rady online; podstawowe narzędzia biurowe do zajęć edukacyjnych dla różnych grup edukacyjnych – przede wszystkim seniorów). Mimo niewielkiego metrażu w pomieszczeniu odbywają się spotkania warsztatowe i edukacyjne dla różnych grup odbiorców. Lokal nie jest przystosowany do osób ze specjalnymi potrzebami.

OTOCZENIE

Uczestnicy warsztatu wskazywali wiele podmiotów i osób prywatnych, które mogą wspierać rozwój dzielnicy i współpracują z RJP już teraz lub mogą zostać istotnymi partnerami tego rozwoju w najbliższej przyszłości.

Potencjał Rady z Osiedla Witosa nie zamyka się jednak tylko w samej dzielnicy, a wykracza poza nią. Współpraca z innymi Radami i Radnymi, społecznikami, firmami i organizacjami, a także praca na ich rzecz, zdecydowanie sprzyja wzmocnieniu potencjału tej Rady i sytuuje ją jako modelową organizację, mogącą kompleksowo wspierać rozwój miasta na poziomie dzielnicy. Rada ta ma też potencjał do stymulowania i/lub wspierania rozwoju współpracy pomiędzy innymi RJP i ich Radnymi. Warto potencjał ten obserwować, eksplorować i podjąć próbę jego wykorzystania kontynuując w kontynuacji projektu mikroKatowice.

SYNTETYCZNA NOTATKA ZE SPOTKANIA – OSIEDLE WITOSA

Problemy RJP:

- słabe kompetencje,
- brak osobowości prawnej,
- słabe zainteresowanie Radnych miejskich,
- brak spotkań roboczych z władzami miasta,
- brak wizji lokalnych,
- brak partnerstwa [w relacjach z UM],
- przestarzały statut,
- brak informacji ze strony UM,
- struktura własnościowa w dzielnicy,
- brak MPZP,
- mylne kojarzenie RJP ze spółdzielnią,
- finansowanie,
- lekceważenie ze strony UM.

Wybrany problem: partnerstwo + finansowanie

Propozycje RJP:

- spotkania robocze,
- finansowanie RJP,
- algorytm zależnych od dzielnicy, budżet 50 – 100 tys. złotych,
- diety dla Radnych,
- obligatoryjne informowanie RJP przez UM o działaniach w dzielnicy,
- wyodrębnienie formalne RJP (osobowość prawna).

Podlesie

RADNI

W spotkaniu wzięło udział 4 spośród 15 Radnych. W spotkaniu RJP brała udział też radna RJP, która łączy swoją funkcję z wykonywaniem mandatu Radnego Rady Miasta Katowice. Uczestnicy wskazali, że rada składa się z osób bardzo zaangażowanych i osób, których zaangażowanie określić można jako „nieistniejące”. To dla nich duży problem, ponieważ rodzi dysproporcje w zaangażowaniu i osłabia zapał tych Radnych, dla których funkcja RJP jest istotna. Radni identyfikują RJP przede wszystkim jako organizację wspierającą struktury miejskie i inne instytucje i organizacje w dzielnicy, mniejszy nacisk kładąc nad funkcją opieki nad społecznością dzielnicy i rozwojem jej w tym obszarze.

Spotkanie przebiegało w dobrej atmosferze. Radni skupili się na potencjale wdrożenia projektu do dzielnicy jako szansy na wzmocnienie RJP i skuteczności ich działań i komunikacji z Urzędem Miasta.

Radni neutralnie odnosili się wobec podnoszenia swoich kompetencji w różnych obszarach.

MIEJSCE

Rada korzysta z lokalu będącego w dyspozycji miasta. Spotkania odbywają się w budynku z wieloma pokojami i odpowiednią infrastrukturą umożliwiającą odpowiednie prowadzenie działalności RJP. Poza spotkaniami Rady odbywają się też spotkania z mieszkańcami. Radni wskazali, że posiadana infrastruktura jest silną stroną dzielnicy i samej Rady. W budynku Rady mogą odbywać się spotkania warsztatowe i edukacyjne dla różnych grup odbiorców. Lokal nie jest przystosowany do osób ze specjalnymi potrzebami.

OTOCZENIE

Radni wskazali, że w ich najbliższym otoczeniu i zainteresowaniu są władze miasta oraz instytucje i organizacje związane z dzielnicą. Skupili się na tym, by usprawnić skuteczność działań i narzędzi RJP w dialogu z miastem, by w konsekwencji pełnić strategiczną rolę w funkcjonowaniu dzielnicy w mieście. Jako dobrych partnerów wymieniali policję, straż miejską, a także dom kultury i szkoły. Radni zaznaczyli, że do pełnienia funkcji atrakcyjnego partnera działań w dzielnicy niezbędne jest wzmocnienie finansowe RJP.

SYNTETYCZNA NOTATKA ZE SPOTKANIA - PODLESIE

Problemy RJP:

- niedookreślona rola RJP,
- brak wsparcia ze strony Radnych miejskich,

- brak narzędzi (praca i motywacja),
- statut,
- słaba rozpoznawalność RJP.

Wybrany problem: brak narzędzi

Propozycje RJP:

- dieta dla każdego radnego,
- docenienie przez władze,
- działania na rzecz poszerzenia kompetencji RJP,
- włączenie RJP w konsultacje.

Wełnowiec

RADNI

Spotkanie zgromadziło 9 spośród 11 Radnych RJP. Zaznaczono, że jedna z Radnych nie może uczestniczyć w obradach ze względu na stan zdrowia. Radni stanowili różnorodną grupę pod względem wieku i kompetencji oraz funkcji społecznych. Wśród Radnych są zarówno osoby będące liderami społecznymi, jak i jednostki silniejsze w zabezpieczaniu kwestii formalnych i urzędowych.

Spotkanie przebiegało w dobrej, bardzo żywej atmosferze. Radni RJP są bardzo dynamiczną grupą, na co sami zwrócili uwagę zaznaczając, że temperatura prowadzenia wewnętrznych dyskusji czasem utrudnia im pracę, jednak zawsze dochodzą do rozwiązania, które jest dla nich akceptowalnym kompromisem. Postawa taka wskazuje na skuteczne zastosowanie wewnętrznych mechanizmów deliberacji, co ukazuje RJP tej dzielnicy w dobrym świetle. Radni na równi stawiają rozwiązywanie bieżących problemów formalnych i organizacyjnych, przed którymi stoi dzielnica i jej mieszkańcy, z pobudzaniem jej potencjału społecznego i aktywizowaniem mieszkańców.

Radni wykazywali otwartość wobec podnoszenia swoich kompetencji w różnych obszarach.

MIEJSCE

Rada nie korzysta z lokalu będącego w dyspozycji miasta, spotkania odbywają się w niewielkiej sali, która należy do spółdzielni mieszkaniowej. Poza spotkaniami RJP odbywają się też spotkania z mieszkańcami. Mimo niewielkiego metrażu w pomieszczeniu odbywają się spotkania warsztatowe i edukacyjne dla różnych grup odbiorców. Lokal nie jest przystosowany do osób ze specjalnymi potrzebami.

OTOCZENIE

RJP wykazywali się dużą świadomością w obszarze funkcjonowania dzielnicy zarówno pod względem formalno-prawnym, organizacyjnym, zarządczym, jak i społecznym. Szczególnie ten obszar działań społecznych był przez Radnych wskazany jako istotny. Deklarowali, że RJP miałyby mieć większą moc oddziaływania w przypadku uzyskania większych środków finansowych, którymi mogliby stymulować aktywność lokalnych liderów i mieć dodatkowe instrumenty do ich poszukiwania.

Kwestie formalno-prawne, organizacyjne i zarządcze wskazywane były jako obszar aktywności, w których RJP ma niewielki wpływ na działania władz miasta. Padło oczekiwanie, by w tym zakresie ułatwić komunikację z jednostkami organizacyjnymi miasta i władzami miasta, włącznie z zaprogramowaniem procedury ułatwiającej sporządzanie ekspertyz dla rozwoju dzielnicy.

W zasięgu oddziaływania RJP jest kilka spółdzielni. Nie z wszystkimi współpracą układa się wzorcowo – Radni deklarują,

że dużą rolę odgrywa tutaj otwartość władz i osób decyzyjnych w spółdzielniach.

RJP skutecznie komunikuje się ze sobą i swoją społecznością za pomocą profilu i grupy na serwisie społecznościowym. To dobra praktyka na tle innych RJP w mieście.

SYNTETYCZNA NOTATKA ZE SPOTKANIA - WEŁNOWIEC

Problemy RJP:

- zbyt małe środki do dyspozycji,
- nazwa RJP,
- brak informacji o planach, inwestycjach i bieżących sprawach,
- struktura własnościowa,
- brak konsultacji z RJP.

Wybrany problem: małe środki oraz brak informacji

Propozycje RJP

- dzielnicowy budżet „w pigułce” [na wzór budżetu miasta w pigułce],
- w BIP podział na dzielnice z informacjami,
- obligatoryjne informowanie RJP o planach inwestycyjnych,
- zmniejszenie środków na BO i przekazanie części na rzecz RJP. Algorytm uzależniający wysokość środków od dzielnicy,
- „instrukcja” wydawania środków,
- włączenie mieszkańców we współdecydowanie o wydatkach.

Murcki

RADNI

Rada Jednostki Pomocniczej w Murckach wybrana została w maju 2018 roku. Ponad połowa składu obecnej Rady pełniła swoją funkcję w poprzedniej kadencji. W składzie RJP w Murckach znajdują się Radni pełniący swoją funkcję od początku jej istnienia – od 2010 roku. To różnorodna pod względem socjodemograficznym i doświadczenia grupa osób, którym bliska jest ich dzielnica – będąca jednocześnie najmłodszą dzielnicą Katowic. Radni dostrzegają potencjał swojego ciała jako dobrego doradcy ds. dzielnicy – zarówno jej rozwoju inwestycyjnego, jak i kwestii społecznych, i wyraża jągotowość do pełnienia takich funkcji. Społeczna misja realizowana przez Radnych jest według nich niedoceniana przez władze miasta.

Po wyborach w 2018 roku informator RJP w Murckach dostępny pod adresem <http://rjpmurcki.blogspot.com/> nie jest regularnie aktualizowany.

MIEJSCE

Choć spotkanie Rady odbyło się w szkole, zwykle jej sesje odbywają się w Miejskim Domu Kultury „Południe”. Budynek jest częściowo przystosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych. MDK „Południe” to dobry partner w realizacji aktywności społecznej RJP w Murckach. W budynku MDK „Południe” z powodzeniem mogą być realizowane inne aktywności społeczne, warsztatowe, wiedzowe i konsultacyjne z uwzględnieniem potrzeb i oczekiwań zróżnicowanych grup społecznych. MDK „Południe” posiada też doświadczenie w realizacji działań w przestrzeni publicznej miasta, warto z tego doświadczenia korzystać przy organizowaniu inicjatyw zogniskowanych wokół RJP tak, by jeszcze pełniej docierać do mieszkańców.

OTOCZENIE

Rada jest otwarta na społeczny wymiar aktywności mieszkańców dzielnicy oraz na współpracę z różnorodnymi partnerami. Okazjonalnie organizowane są przez Radę spotkania okolicznościowe różnych grup społecznych, którym bliskie jest życie dzielnicy. Inicjowane przez Radę są też spotkania wiedzowo-konsultacyjne, m.in. spotkania wokół Budżetu Obywatelskiego czy też Inicjatywy Lokalnej – podstawowych narzędzi miejskich, wspierających oddolne inicjatywy społeczności lokalnych w Murckach. O dobrej kondycji społeczności lokalnej w dzielnicy świadczyć może wysoka frekwencja w wyborach do Rady Dzielnicy oraz wysoka aktywność w korzystaniu z instrumentów wspierających oddolne inicjatywy, m.in. Budżet Obywatelski czy Inicjatywa Lokalna.

SYNTEZYCZNA NOTATKA ZE SPOTKANIA - MURCKI

Problemy RJP

- brak komunikacji na linii Urząd Miasta (oraz jednostki podległe) RJP,
- komunikacja z UM do poprawy,
- opóźnienia inwestycyjno-remontowe,
- brak „budżetów dzielnicowych” niemożność planowania,
- własność gruntów,
- brak konsultacji,
- „Wielka polityka”,
- brak infrastruktury sportowej w dzielnicy,
- niszczące obiekty,
- pustostany prywatne.

Wybrany problem: komunikacja z UM

Propozycje RJP:

- informacja zwrotna ze strony UM,
- informacja, jaki jest obecny stan realizacji danej inwestycji,
- informacja o bieżących planach, przetargach itp., spotkanie RJP z Prezydentem.

Szopienice

RADNI

Rada Jednostki Pomocniczej w Szopienicach-Burowcu wybrana została w 2018 roku. Połowa składu obecnej Rady pełniła swoją funkcję w poprzedniej kadencji. Kilko Radnych to młodzi aktywiści chcący wnieść nową energię do działania Rady, natomiast większość jej składu to doświadczeni społecznicy od wielu lat pełniący swoją funkcję lub inne funkcje społeczne. W dotychczasowej aktywności Radni dość chłodno oceniają skuteczność komunikacji z władzami miasta trybem formalnym (pisma, uchwały) i wskazują na niewielkie zainteresowanie ich opiniami na temat funkcjonowania dzielnicy wśród jego zarządzających. Z drugiej strony wskazują na deficyt zainteresowania mieszkańców aktywnością Rady. Bardziej doświadczeni Radni jako główny cel swojej aktywności wskazywali zadbanie o zabytkowy budynek Ratuszu, w którym swoją siedzibę ma Rada Jednostki Pomocniczej.

RJP w Szopienicach posiada regularnie aktualizowany informator o działaniach Rady dostępny pod adresem <http://szopienice-burowiec.katowice.eu/>.

MIEJSCE

Spotkanie odbyło się w siedzibie RJP, która znajduje się w zabytkowym budynku Ratuszu Szopienic. Budynek jest nieprzystosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych. Budynek pozwala na organizację wydarzeń społecznych, warsztatowych, wiedzy i konsultacyjnych z uwzględnieniem potrzeb i oczekiwań zróżnicowanych grup społecznych. W zakresie swojej aktywności rada współpracuje z miejskimi jednostkami organizacyjnymi proponując dyżury Rady, np. w filiach Miejskiej Biblioteki Publicznej w Szopienicach.

OTOCZENIE

Rada współpracuje z lokalnymi stowarzyszeniami i grupami nieformalnymi inicjującymi np. pomysły do Budżetu Obywatelskiego lub Inicjatywy Lokalnej. Ponadto rada współpracuje z miejskimi jednostkami organizacyjnymi, ze szczególnym uwzględnieniem placówek oświatowych oraz instytucji kultury (Miejska Biblioteka Publiczna oraz MDK „Szopienice”). Inne podmioty bliskie Radzie to parafia oraz MOPS. Radni obecni na spotkaniu wskazywali, że istotne jest dla nich, by RJP stały się bliższym partnerem do współpracy z władzami miasta.

SYNTETYCZNA NOTATKA ZE SPOTKANIA – SZOPIENICE

Problemy

- brak odpowiedzi z UM na pisma,
- brak zainteresowania ze strony urzędników,
- brak zainteresowania mieszkańców,
- zbyt mała ilość nośników informacji (tablice informacyjne itp.),
- komunikacja publiczna (brak autobusu do centrum oraz do Ligoty) [RJP wnioskuje o dodatkowe autobusy i zmianę trasy autobusu nr 12].

Wybrany problem: brak zainteresowania mieszkańców działaniami Rady

Propozycje RJP:

- Z uwagi na bardzo dużą ilość podmiotów (w tym NGO) na terenie dzielnicy, próba dotarcia do tych podmiotów z informacją o Radzie oraz jej działalności z prośbą o przekazywanie „dalej” tych informacji.

Kostuchna

RADNI

Na spotkaniu pojawiło kilkunastu Radnych RJP, głównie w średnim wieku. Aktywność Radnych i ich chęć dzielenia się opiniami oraz rekomendacjami pozwoliła pozyskać wartościowe informacje. Jako kluczowy problem wskazano na nieefektywną komunikację na linii RJP – Urząd Miasta. Jako usprawnienie współpracy zaproponowano powołanie specjalnego stanowiska w Urzędzie do obsługi spraw i wniosków RJP. Inną kwestią wymagającą poprawy są kompetencje członków RJP, które wymagają uwspółcześnienia i aktualizacji, co ma dążyć do profesjonalizacji i podniesienia skuteczności funkcjonowania Rady. Zdaniem Radnych owa funkcja wśród mieszkańców dzielnicy nie jest wystarczająco rozpowszechniona, w czym nie pomaga także nieczytelność nazewnictwa. Problemem w bieżącym funkcjonowaniu RJP są ograniczone środki finansowe. Szczególnie ma to znaczenie w kontekście stymulowania życia społeczno-kulturalnego w dzielnicy poprzez finansowania oddolnych inicjatyw, do którego daje sobie prawo RJP, lecz wspomniane ograniczenia uniemożliwiają taką aktywność.

MIEJSCE

Do dyspozycji RJP jest siedziba Miejskiego Domu Kultury „Południe” w Kostuchnie. Posiedzenia odbywają się w pomieszczeniach obiektu.

OTOCZENIE

Radni na wskazują na ograniczoną aktywność mieszkańców dzielnicy. Podejmowane inicjatywy w dużej mierze zależą od Miejskiego Domu Kultury czy samej RJP. Ponadto jako miejsca, w których animowane jest życie w tej części miasta, wskazano: szkoły i przedszkola, Ochotniczą Straż Pożarną i Związek Górnośląski. Pożądanym działaniem ze strony władz miasta byłoby – zdaniem uczestników spotkania – zwiększenie aktywności i zainteresowania ukierunkowanego na dzielnicę.

Członkowie Rady zauważyli, że z wybranymi organizacjami i instytucjami kooperacja na różnych polach przebiega poprawnie. Do tego grona należą zarówno organizacje pozarządowe w dzielnicy, jak i w innych częściach miasta. Co istotne zaznaczono, że także inne RJP w Katowicach są dla tej w Kostuchnie atrakcyjnym partnerem do podejmowania działań w dzielnicy.

Jako najbardziej skuteczną formą informacji o poczynaniach RJP, życiu dzielnicowym, a przede wszystkim komunikacji z mieszkańcami wskazano szeroko rozumiane media, ze szczególnym uwzględnieniem tych elektronicznych. Nie bez znaczenia jest także bezpośredni kontakt Radnych z mieszkańcami.

SYNTETYCZNA NOTATKA ZE SPOTKANIA - KOSTUCHNA

Problemy RJP:

- niewystarczająca współpraca RJP – Urząd Miasta,
- kompetencje członków Rady wymagające poprawy,
- ograniczone środki finansowe,
- nieczytelność nazwy RJP wśród mieszkańców,
- ograniczona aktywność mieszkańców w dzielnicy.

Wybrany problem: słaby przepływ informacji pomiędzy RJP a Urzędem Miasta

Propozycja RJP:

- powołanie osoby w UM odpowiedzialnej za kontakt i komunikację z wszystkimi RJP w mieście.

SYNTETYCZNA NOTATKA ZE SPOTKANIA - KOSTUCHNA

Z uwagi na charakter warsztatów w tej jednostce wypracowano jeden postulat główny. Brak osoby w urzędzie, która zajmowała by się wyłącznie obsługą Rad Jednostek Pomocniczych. Taki postulat był już zgłaszany w przeszłości przez Przewodniczącą RJP.

Suplement

W przypadku jednej z dzielnic w spotkaniu uczestniczyli Radni minionej kadencji Rady Jednostki Pomocniczej, która zakończyła pracę w 2018 roku, a do której ze względu na brak wymaganej liczby kandydatów wybory nie odbyły się. W przypadku dwóch dzielnic, mimo wykonania przez Stowarzyszenie, szkoleniowców i członków zespołu badawczego pełnego zakresu pracy w ramach przygotowania do spotkania warsztatowego odbyły się spotkania jedynie z przewodniczącymi Rady, na których zakomunikowano brak zainteresowania dwóch Rad udziałem w tej części zadania, uzasadniając to bliskim końcem kadencji.

Wnioski z badania jakościowego

OGÓLNE

Rady Jednostek Pomocniczych (RJP) to jednostki organizacyjne powołane przez władze miasta Katowic, by wspierać miasto w: planowaniu, rozwoju i organizacji życia społeczno-kulturalnego w dzielnicach Katowic. Z racji funkcji RJP, statutowo określonej jako wspierającej, doradczej i konsultacyjnej, Radni RJP nie mają pełnego dostępu do wiedzy i dokumentów dotyczących funkcjonowania miasta, będących w dyspozycji odpowiednich wydziałów miasta.

Mieszkańcy identyfikują natomiast RJP jako naturalne przedłużenie władz miasta w dzielnicy. Sprawia to, że Radni RJP są dla mieszkańców osobami pierwszego kontaktu na temat wielu obszarów funkcjonowania samego miasta i jakości życia w nim – od wydarzeń społeczno-kulturalnych, przez kwestie lokalnej infrastruktury, kończąc na planowanych i realizowanych w dzielnicy inwestycjach. RJP pełnią zatem niezwykle wymagającą i odpowiedzialną rolę *hubów* łączących sprawy władz miasta ze sprawami mieszkańców miasta. Spotkania z RJP były dobrą okazją do refleksji nad tym, co potrzebne jest RJP, by mogły skutecznie wypełniać powierzone funkcje.

Refleksja ta wskazuje obszary, które wydają się szczególnie istotne.

OBSZAR WEWNĘTRZNY RJP

Członkowie rad pragną wzmocnić swoje kompetencje poprzez zróżnicowane tematycznie formy szkoleniowe, skierowane szczególnie dla nowych, mniej doświadczonych Radnych. Działania edukacyjne mają usprawnić funkcjonowanie samych rad oraz wspomagać ich profesjonalizację.

RJP skupiają się na pełnieniu swej funkcji w dzielnicach, co samo w sobie jest właściwe. Brak jednak działań integrujących członków RJP na poziomie ponaddzielnicowym. W niektórych przypadkach ujawnia się brak świadomości wśród Radnych JP odnoszących się do korzyści, jaką taka integracja może przynieść.

RJP deklarują otwartość i zdolność do posiadania większych kompetencji wykonawczych. Oczekiwaniem RJP jest tym samym posiadanie silniejszego wpływu na podejmowane inicjatywy w dzielnicach kształtujące jej obraz.

KOMUNIKACJA I WSPÓŁPRACA

Dostrzeżono słabą rozpoznawalność RJP względem jej funkcji, roli, a także nazwy wśród mieszkańców katowickich dzielnic, ograniczającą efektywność i skuteczność podejmowanych działań, co negatywnie wpływa na merytoryczny wizerunek RJP.

Dostrzeżono niewystarczający przepływ informacji pomiędzy Urzędem Miasta a RJP dotyczący w szczególności planowanych do podjęcia działań w dzielnicach. Nie wypracowano do tej pory standardu zadowalającej wymiany informacji pomiędzy oboma podmiotami.

RJP deklarują otwartość i gotowość na współpracę z instytucjami i podmiotami dostrzeganymi w swoim otoczeniu. Jako najbardziej naturalną i efektywną wskazuje się współpracę z instytucjami kultury czy spółdzielniami mieszkaniowymi. Kooperacja, która jest oczekiwana w większym wymiarze przez RJP dotyczy szeroko rozumianych struktur Urzędu Miasta.

REKOMENDACJE

Należy niwelować bariery

- niewystarczającą kooperację (zahaczającą o konkurencję) z Radnymi Miejskimi,
- brak możliwości konsultacji projektów planowanych do złożenia do Budżetu Obywatelskiego pod kątem merytorycznym, infrastrukturalnym, regulaminowym itp.,
- brak planów zagospodarowania przestrzennego dla dzielnic miasta Katowice. Obecnie funkcjonujące plany wchodzące w życie uchwalane są do wybranych sektorów w dzielnicach,
- zmaganie się (w kilku przypadkach) z absencją Radnych podczas posiedzeń Rady,
- brak stabilnej (długofalowo) sytuacji budżetowej RJP oraz nieprzyjazne Radnym procedury rozliczania środków.

Dodatkowo, zważywszy na:

- wzmagającą się aktywność mieszkańców miasta,
- wzmacniający się potencjał wspólnotowy,
- wciąż niewystarczająco rozwinięte społeczeństwo obywatelskie

należy

- monitorować i aktualizować podejście aktorów życia w mieście do kwestii współpracy i współodpowiedzialności za przestrzeń publiczną,
- modelować i stymulować powstające mechanizmy wpływania na lokalne otoczenie artykułujące indywidualne i zbiorowe potrzeby aktorów życia w mieście,
- wzmocnić kompetencje, wiedzę i świadomości Radnych RJP poprzez skorzystanie z powstałej specjalnie dla nich oferty szkoleniowo-edukacyjnej. Proponowane obszary szkoleniowe: diagnoza społeczna, procesy społeczne, obsługa administracyjna, efektywna współpraca, komunikacja interpersonalna,
- integrować RJP w mieście. Rekomenduje się powołanie Forum Rad Jednostek Pomocniczych – cykliczne spotykającego się gremium osób wywodzących się z RJP. Forum mogłoby się stać miejscem wymiany informacji, poszukiwania optymalnych rozwiązań dla zidentyfikowanych problemów dzielnic, dzielenia się wzajemnym doświadczeniem. Wartością powołania Forum wydaje się także wzmocnienie głosu RJP na rzecz pozytywnego lobbingu celem rozwiązywania problemów i reagowania na wyzwania stojące przed dzielnicami miasta. Wzmocnienie akcji informacyjnych i edukacyjnych dotyczących funkcji, roli, możliwości i kompetencji RJP, co mogłoby stanowić czynnik zachęcający do zainteresowania się mieszkańców pracami na rzecz dzielnicowej społeczności w ramach RJP oraz swoiste nadanie jej społecznej użyteczności, funkcyjności i atrakcyjności,
- ewaluować obecny zakres kompetencji Radnych RJP. Takowa analiza winna zostać dokonana w dialogu pomiędzy Urzędem Miasta a przedstawicielami RJP. Należałoby uwzględnić aspiracje RJP do większej samodzielności i decyzyjności, a z drugiej strony oczekiwania i plany Urzędu Miasta związane z zarządzaniem procesami w dzielnicach.

Wnioski z badania jakościowego - wywiad grupowy z realizatorami projektu

Kooperacja realizatorów zadania określić można jako efektywną i stabilną. Koordynator zadania sprawnie zarządzał procesami i operacjami zgodnie z przyjętym w projekcie harmonogramem. Nawiązano współpracę z wszystkimi pożądanymi realizatorami i podmiotami zabezpieczając skuteczną realizację celów zadania. Praca realizowana był w oparciu o kooperację formalnych zespołów zadaniowych oraz indywidualnych realizatorów i autorów. Należy zauważyć, że bieżąca komunikacja wewnętrzna realizowana był z wykorzystaniem narzędzi sieciowych optymalnych dla dynamicznego środowiska projektu. Wszystkie kluczowe decyzje, wybór kierunków działań – rozwiązań, podejmowano w oparciu o pogłębione dyskusje i wnioski zaangażowanych w projekt ekspertów. Na potrzebę projektu dokonano zakupów środków i narzędzi gwarantujących dobrą realizację każdego z elementów projekt

Opracowanie:

Maciej Zygmunt PRACOWNIA OBSERWATORIUM
Łukasz Dziuba
Aleksander Lysko

Współpraca: Fertich Marek Nowara, Hanna Kostrzewska

Koordinacja projektu: Marta Rosół

© Stowarzyszenia Górnośląski Klaster Kreatywny

Projekt mikroKatowice

Zadanie publiczne jest współfinansowane ze środków Narodowego Instytutu Wolności - Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego w ramach Programu Fundusz Inicjatyw Obywatelskich na lata 2014-2020

RAPORT Z BADAŃ ILOŚCIOWYCH

Badania ilościowe

W TRAKCIE PROJEKTU PROWADZONO SZEREG ILOŚCIOWYCH DZIAŁAŃ BADAWCZYCH:

- **Badanie rozpoznawalności instrumentów współdecydowania o mieście (Budżet Obywatelski, Inicjatywa Lokalna) wśród mieszkańców Katowic**
Badanie dobrowolne. Przeszkolone międzypokoleniowe zespoły (wolonatiusz+senior) prowadziły akcję badawczą na terenie miasta Katowice pytając jego mieszkańców o rozpoznawalność Budżetu Obywatelskiego oraz Inicjatywy Lokalnej.
- **Badanie radnych Rad Jednostek Pomocniczych**
Badanie dobrowolne. Każdemu uczestnikowi spotkań Rad Jednostek Pomocniczych wręczany był anonimowy kwestionariusz ankiety, który wypełniany był przez nich po przeprowadzeniu warsztatu.
- **Badanie ewaluacyjne warsztatów obywatelskich prowadzonych z dziećmi i młodzieżą w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych**
Badanie dobrowolne. Badanie zawierające pre-test oraz post-test. Każdy uczestnik przed rozpoczęciem lekcji otrzymywał formularz z kilkoma stwierdzeniami, co do których musiał się ustosunkować czy są prawdziwe, czy fałszywe. Po lekcji, po zdobyciu konkretnej wiedzy i kompetencji, wypełniał test raz jeszcze by zweryfikować skuteczność warsztatu.
- **Badanie liderów prowadzone w trakcie spotkań liderских**
Badanie dobrowolne. Każdemu uczestnikowi spotkań liderских organizowanych we wszystkich dzielnicach Katowic wręczany był anonimowy kwestionariusz ankiety, który wypełniany był przez nich po przeprowadzeniu warsztatu.

Zestawienie istotnych wniosków z poszczególnych badań

Badanie rozpoznawalności instrumentów współdecydowania o mieście (Budżet Obywatelski, Inicjatywa Lokalna) wśród mieszkańców Katowic

Badanie realizowane było wśród mieszkańców Katowic – było dobrowolne i anonimowe. Celem badania było zdobycie wiedzy na temat rozpoznawalności instrumentów współdecydowania o mieście oraz ocena dostępności wiedzy na ich temat. Wyniki badań inwentaryzują podstawową wiedzę na temat instrumentów współdecydowania o mieście.

Nieodzownym partnerem rozwoju miasta na poziomie dzielnic są Rady Jednostki Pomocniczej – Rady Dzielnic. Badając instrumenty współdecydowania o mieście zapytaliśmy czy mieszkańcy są świadomi funkcjonowania tych organizacji w ich dzielnicach.

Jedna trzecia pytanym miała problem z udzieleniem odpowiedzi na pytanie o obecność Rady Jednostki Pomocniczej w ich dzielnicy, nieco ponad połowa z odpowiadających potwierdziła ten fakt.

ILE OSÓB BRAŁO NATOMIAST UDZIAŁ W WYBORACH DO RAD JEDNOSTEK POMOCNICZYCH?

Zaledwie jedna trzecia osób, które twierdząco odpowiedziały na pytanie o funkcjonowanie w ich dzielnicy Rady Jednostki Pomocniczej brało udział w wyborach do wspomnianych Rad. Warto podtrzymywać działania na rzecz promowania działalności Rad Dzielnic, by wzmacniać ich funkcję w świadomości mieszkańców.

Rada Dzielnic to organ, który w znaczący sposób wspiera mieszkańców w sprawach funkcjonowania miasta oraz w sprawach funkcjonowania mieszkańców w mieście. Ponadto – to między innymi od opinii Rad Dzielnic zależy czy projekt realizowany w ramach Inicjatywy Lokalnej zostanie pozytywnie zaopiniowany do realizacji.

A JAK WYGLĄDA WŚRÓD MIESZKAŃCÓW ROZPOZNAWALNOŚĆ KONKRETNYCH INSTRUMENTÓW WSPÓŁDECYDOWANIA O MIEŚCIE?

Dostępność wiedzy na temat Budżetu Obywatelskiego oceniana jest badanych pozytywnie – tak wskazała ponad połowa odpowiadających (51%). Z drugiej strony warto zaznaczyć na dość znaczący odsetek osób, które wskazały, że trudno jest im odpowiedzieć na to pytanie. Dostrzegając pozytywny obraz dostępności wiedzy na temat tego instrumentu wśród mieszkańców należy pamiętać o dotychczasowych działaniach edukacyjnych – wciąż wzmacniając, by stymulować mechanizmy partycypacyjne w mieście.

INNYM INSTRUMENTEM WSPÓŁDECYDOWANIA O MIEŚCIE JEST PROGRAM INICJATYWA LOKALNA. JAK DOSTĘPNOŚĆ WIEDZY NA TEMAT TEGO PROGRAMU OCENILI ZAPYTANI MIESZKAŃCY?

W przypadku Inicjatywy Lokalnej ocena dostępności wiedzy na temat programu była mniej entuzjastyczna. Środki finansowe przeznaczone na program Inicjatywa Lokalna nie są tak wysokie jak środki w Budżecie Obywatelskim, jednak podejmowane w jego ramach zadania są niemniej ważne. Bezpośrednio wpływają one na funkcjonowanie społeczności lokalnych oraz wzmacniania więzi między nimi. Warto podejmować działania zmierzające do zwiększenia rozpoznawalności programu – budowanie wspólnoty lokalnych społeczności jest kluczowe dla zwiększania jakości życia mieszkańców miasta.

Badanie radnych Rad Jednostek Pomocniczych

Badanie dobrowolne. Każdemu uczestnikowi spotkań Rad Jednostek Pomocniczych wręczany był anonimowy kwestionariusz ankiety, który wypełniany był przez nich po przeprowadzeniu warsztatu.

Celem ankiety była ewaluacja warsztatu oraz diagnoza Radnych Rad Jednostek Pomocniczych pod kątem ich poglądu na dzielnicę oraz priorytetów, jakie wskazują jako istotne jeśli chodzi o rozwój dzielnicy. Poniżej zbiorcze zestawienie najważniejszych informacji płynących z danych ilościowych.

Warsztat z radnymi Rad Jednostek Pomocniczych był kluczowy dla przyszłości projektu. Wnioski z jego realizacji posłużyły zaplanowaniu procesu w 2018 roku.

Warsztat proponowany Radnym Rad Jednostek Pomocniczych oceniony został przez nich pozytywnie. W rozmowach indywidualnych pogłębiających dane ilościowe wybrzmiewały komunikaty, które zwracały uwagę na ciekawą systematykę, która wspierała systematyzowanie wiedzy o dzielnicy.

Z głosów negatywnych podkreślano, że problemy funkcjonowania Rad Jednostek Pomocniczych są dość dobrze rozpoznane i komunikowane do organizatora RJP – do Rady Miasta Katowice. Skuteczność tych działań oceniana była jednak nisko – w opinii badanych RJP nie są wystarczająco atrakcyjnym partnerem dla Rady Miasta w dyskusji na temat rozwoju dzielnic. RJP natomiast posiadają dobrą wiedzę i rozpoznanie w ekosystemie funkcjonowania swoich dzielnic, co może być nieocenionym zasobem przy długofalowym programowaniu rozwoju miasta jako kompletnego organizmu.

Zapytaliśmy Radnych RJP o ocenę jakości współpracy z poszczególnymi interesariuszami – wymienionymi zgodnie z kafeterią. Poniżej zestawienie odpowiedzi.

Najmniej negatywnych ocen pod kątem oceny jakości współpracy pojawiło się przy kategoriach: „lokalni liderzy i animatorzy życia społecznego” oraz „mieszkańcy dzielnicy”. Brak problemów we współpracy nie oznacza jednak, że Radni RJP traktują współpracę z tymi interesariuszami jako kompletny sukces. Szczególnie w przypadku mieszkańców – radni bardzo często zwracali uwagę na fakt, że trudność przysparza im niewystarczająca rozpoznawalność kompetencji i funkcji RJP wśród tej grupy.

Najwięcej negatywnych ocen (30%) pojawiło się przy ocenie współpracy z Radnymi Rady Miasta. Tutaj najczęściej pojawiały się opinie, że głos Radnych RJP nie jest brany przez Radę Miasta Katowice jako głos partnera w dyskusji na temat dzielnic. Zwrócić należy jednak uwagę na istotny fakt – podział kompetencji i odpowiedzialności pomiędzy Radą Jednostki Pomocniczej (struktura społeczno-terytorialna bez osobowości prawnej) a Radą Miasta (organ stanowiący i kontrolny) jest niepodważalny,

gdzie całość odpowiedzialności za podejmowane decyzje ciąży właśnie na Radzie Miasta. Rady Jednostki Pomocniczej to jednak organy, które posiadają nieocenioną wiedzę na temat dzielnic w zakresie infrastruktury i zasobów społecznych, dlatego wypracowanie skutecznej metodologii współpracy jest kluczowe dla zwiększania jakości życia mieszkańców i tworzenia harmonijnej struktury miejskiej.

Dziwić nieco może fakt częstotliwości negatywnych wskazań przy innych Radach Dzielnic – naturalnym wydaje się sytuacja, gdzie jednostki o podobnych potrzebach, kompetencjach, problemach, ale też wdrożonych rozwiązaniach, chcą komunikować się ze sobą i odnajdować pola do współpracy, wymieniać know-how oraz wspierać się w swoich działaniach. Pogłębione rozmowy wskazywały jednak, że zwykle okazji do współpracy pomiędzy Radami Jednostek Pomocniczych po prostu nie ma, brak jest też systemowego rozwiązania, które pozwoliłoby się w sposób efektywny komunikować radnym Rad Jednostek Pomocniczych.

Ostatnim pytaniem skierowanym do skierowanym do Radnych RJP była refleksja na temat działań niezbędnych do rozwiązania najważniejszych problemów w dzielnicy. Wskazać można było maksymalnie trzy odpowiedzi. Poniżej ich zestawienie wraz z liczbą wskazań.

Mimo, że kwestia ograniczenia finansowania Rad Jednostek Pomocniczych pojawiała się w indywidualnych rozmowach z radnymi jako coś, co mocno ograniczyło ich możliwości organizacyjne, to odpowiedź wskazująca na zwiększenie dotacji na RJP była przez nich stosunkowo rzadko zaznaczana – niecałe 15% wskazań.

Najczęściej oznaczaną odpowiedzią było „Zwiększenie aktywności władz miasta Katowice na rzecz dzielnic” – niemal co czwarty badany ją wskazał. Podobną liczbę oznaczeń otrzymała odpowiedź „Zwiększenie możliwości finansowania oddolnych pomysłów na projekty w dzielnicy”

Trzecią najczęściej wskazywaną odpowiedzią było „Wzmocnienie kompetencji członków RJP” – oznaczył ją co piąty pytany radny RJP.

Radni RJP dostrzegają potencjał w aktywowaniu energii mieszkańców, którzy realizując działania oddolne biorą współodpowiedzialność za swoje najbliższe otoczenie. Trudno to jednak zrobić bez odpowiednich środków finansowych – które są w dyspozycji władz miasta.

Programem dedykowanym mobilizowaniu oddolnych inicjatyw jest Inicjatywa Lokalna. To też program, w którym każdy z projektów musi otrzymać opinię Rady Jednostki Pomocniczej. Wysokość środków przeznaczonych na Inicjatywę Lokalną w 2020 roku to 1 mln zł i właściwie nie zmieniła się od 2016

roku. Wysokość innego instrumentu wspierającego oddolne inicjatywy – Budżetu Obywatelskiego – w 2020 roku wyniosła 31,5 mln zł – w porównaniu do 10 mln zł w 2015 roku.

WNIOSKI I REKOMENDACJE

- Rady Jednostki Pomocniczej to jednostki powołane przez władze miasta, które najsilniej zorientowane są w obszarze lokalnych potrzeb i potencjałów dzielnic. Są też zorientowane w bieżących problemach dzielnic oraz ich mieszkańców. Warto stworzyć system kooperacji między RJP a władzami miasta, w szczególności z Radą Miasta, zakładający regularną komunikację i efektywną dla obu stron współpracę.
- Radni Rad Jednostek Pomocniczych solidarnie deklaruje otwartość na rozwój wiedzy i kompetencji w obszarach wsparcia zarządzania miastem, czego oczekują od nich najczęściej mieszkańcy. Warto rozwój Radnych RJP uzupełnić o działania sieciujące – zarówno w wymiarze poziomym (Rady Jednostek Pomocniczych – Rady Jednostek Pomocniczych) jak i pionowym (Rady Jednostek Pomocniczych – Rada Miasta).
- Radom Jednostek Pomocniczych rekomenduje się organizowanie regularnych spotkań przewodniczących i/lub prezydiów Rad Jednostek Pomocniczych celem wymiany wiedzy oraz dobrych praktyk prowadzenia RJP.
- Warto rozważyć zrównoważenie dynamiki rozwoju Budżetu Obywatelskiego oraz Inicjatywy Lokalnej. Inicjatywa Lokalna to program powiązany z Radami Jednostek Pomocniczych (RJP opiniują wnioski składane w programie). RJP często identyfikowane są przez mieszkańców jako przedłużenie władz miasta. Stopniowe zwiększanie znaczenia tego programu sprzyjałoby rozwojowi samych Rad Jednostek Pomocniczych – ich kompetencji i sprawczości, a także dałoby większe możliwości zabezpieczania lokalnych potrzeb i wykorzystania potencjałów tkwiących w społecznościach.

Badanie ewaluacyjne warsztatów obywatelskich prowadzonych z dziećmi i młodzieżą w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych

Badanie dobrowolne. Badanie zawierające pre-test oraz post-test.

Na jedną lekcję składał się komponent pre-testu, komponent edukacyjny oraz komponent post-testu. Całość prowadzona była przez przed edukatora lub edukatorkę. Celem lekcji było zwiększenie świadomości uczniów na temat postaw obywatelskich oraz zwiększenie ich wiedzy i kompetencji na temat różnych instrumentów i narzędzi wspierających społeczeństwo obywatelskie.

Każdy uczeń przed rozpoczęciem lekcji otrzymywał formularz z kilkoma stwierdzeniami, co do których musiał się ustosunkować

czy są prawdziwe, czy fałszywe. Po lekcji, po zdobyciu konkretnej wiedzy i kompetencji, wypełniał test raz jeszcze by zweryfikować skuteczność warsztatu.

Poniżej znajduje się zestawienie odpowiedzi na 18 różnych stwierdzeń, które w różnych konfiguracjach przeprowadzone były w ponad 20 grupach edukacyjnych w różnych placówkach edukacyjnych – szkołach podstawowych i ponadpodstawowych.

NR	STWIERDZENIE	PRAWDZIWE/ FAŁSZYWE		PRAWDA	FAŁSZ	WYNIK PO POST-TEŚCIE
1.	Dziennikarstwo obywatelskie często jest wykonywane bez wynagrodzenia	PRAWDZIWE	PRE-TEST	14	3	
			POST-TEST	13	3	Gorszy
2.	Perswazja to jawne przekonywanie do własnych racji	PRAWDZIWE	PRE-TEST	7	3	
			POST-TEST	10	0	Lepszy
3.	Flickr to narzędzie do edycji tekstów	FAŁSZYWE	PRE-TEST	10	5	
			POST-TEST	1	15	Lepszy
4.	Dokumenty google pozwalają na wspólną edycję tekstów, którą wykonuje jednocześnie kilka osób	PRAWDZIWE	PRE-TEST	15	1	
			POST-TEST	16	0	Lepszy
5.	Dziennikarstwo obywatelskie nie sprawdza się dobrze na poziomie lokalnych społeczności	FAŁSZYWE	PRE-TEST	35	129	
			POST-TEST	12	135	Lepszy

6.	Dziennikarstwo obywatelskie sprawdza się dobrze na poziomie lokalnych społeczności	PRAWDZIWE	PRE-TEST	7	19	
			POST-TEST	15	12	Lepszy
7.	Przykładem postawy obywatelskiej może być branie udziału w głosowaniu na projekty budżetu obywatelskiego	PRAWDZIWE	PRE-TEST	140	26	
			POST-TEST	154	7	Lepszy
8.	Telefon komórkowy to jedno z podstawowych narzędzi dziennikarza obywatelskiego	PRAWDZIWE	PRE-TEST	133	36	
			POST-TEST	152	8	Lepszy
9.	Tematy tekstów dziennikarza obywatelskiego wybiera za niego redaktor	FAŁSZYWE	PRE-TEST	62	122	
			POST-TEST	23	157	Lepszy
10.	Dziennikarstwo obywatelskie służy do rozpowszechniania plotek	FAŁSZYWE	PRE-TEST	29	29	
			POST-TEST	12	42	Lepszy
11.	Dziennikarz obywatelski jest zainteresowany życiem lokalnej społeczności	PRAWDZIWE	PRE-TEST	26	3	
			POST-TEST	25	2	Taki sam
12.	Dziennikarzem obywatelskim może zostać tylko osoba z odpowiednim wykształceniem (politologia, dziennikarstwo)	FAŁSZYWE	PRE-TEST	5	24	
			POST-TEST	2	25	Lepszy
13.	Perswazja to niejawne przekonywanie do własnych racji	FAŁSZYWE	PRE-TEST	5	1	
			POST-TEST	0	6	Lepszy
14.	Dziennikarstwo może być formą zaangażowania społecznego	PRAWDZIWE	PRE-TEST	28	0	
			POST-TEST	28	1	Gorszy
15.	Zastosowany gatunek medialny może wpływać na przekaz medialny	PRAWDZIWE	PRE-TEST	5	1	
			POST-TEST	6	0	Lepszy
16.	Reklamy to komunikaty informacyjne	FAŁSZYWE	PRE-TEST	5	1	
			POST-TEST	4	2	Lepszy
17.	Posty na blogach i posty w social mediach to zawsze forma dziennikarstwa obywatelskiego	FAŁSZYWE	PRE-TEST	13	6	
			POST-TEST	11	9	Lepszy
18.	Internet nie jest przydatnym narzędziem dla dziennikarzy	FAŁSZYWE	PRE-TEST	0	7	
			POST-TEST	0	6	Taki sam

Zaledwie w dwóch przypadkach uczniowie udzielali gorszych odpowiedzi w post-teście niż w pre-teście. Różnice te są na tyle nieznaczne, że mogą wynikać z faktu dobrowolności wypełniania kwestionariusza – nie wszyscy uczniowie wykonywali kwestionariusz post-testu.

W przypadku 14 stwierdzeń wyniki post-testu były znacząco lepsze niż w przypadku pre-testu. Wyniki badań wskazują, że lekcje dedykowane postawom i narzędziom obywatelskim sprawdzają się w placówkach oświatowych – szczególnie biorąc pod uwagę tworzenie atrakcyjnych warunków jakości życia mieszkańców miasta.

Warto rozważyć stworzenie programu dedykowanego miejskim placówkom oświatowym na rzecz rozwoju postaw obywatelskich, który już na poziomie edukacji szkolnej wspierałby młodych obywateli w angażowaniu się w życie społeczne.

Badanie prowadzone w trakcie spotkań liderских

Warsztat spotkań liderских zaprogramowany został w oparciu o ewaluację warsztatu analizy SWOT Rad Jednostek Pomocniczych z 2018 roku. Celem warsztatu była refleksja na temat silnych i słabych stron dzielnicy oraz szans i zagrożeń dla dzielnic. Materiał podsumowujący spotkania zostanie dostarczony do RJP jako jedno z narzędzi do pracy RJP.

W realizacji spotkań liderских współpracowaliśmy z Radami Jednostek Pomocniczych, które mają dobre rozpoznane swoje najbliższe otoczenie liderów w dzielnicach. W każdej z dzielnic zorganizowane zostało odrębne spotkanie dedykowane dzielnicy. Rady Dzielnic miały swobodę w zapraszaniu gości, dodatkowo zaproszeni zostali dyrektorzy lub przedstawiciele: placówek oświatowych oraz kulturalnych z obszaru dzielnicy, a także związani z dzielnicą Radni Rady Miasta Katowice.

Nieco ponad połowa uczestników spotkania była aktualnie reprezentantami Rad Jednostek Pomocniczych. Proporcja ta jest średnią arytmetyczną wszystkich spotkań – zdarzały się bowiem dzielnice, w których środowiska liderские w całości związane były z Radami Dzielnic. Z drugiej strony pojawiały się dzielnice, w których osoby związane z RJP stanowiły skromną reprezentację w trakcie spotkania. Dobrą praktyką były przypadki uznania przez środowisko liderские Rady Jednostki Pomocniczej jako podmiotu, który powinien kontynuować organizację i realizację spotkań liderских w przyszłości w regularnym, cyklicznym trybie (dzielnica Zawodzie).

Uczestnicy zadeklarowali, że w większości przypadków spotkania osób chcących aktywnie wpływać na rozwój dzielnicy są organizowane. Ten pozytywny obraz wymaga jednak doprecyzowania.

W połowie pozytywnych wskazań uczestnicy zaznaczali, że tego typu spotkanie odbywa się po raz pierwszy.

Ponadto – 30 spośród 59 pozytywnych wskazań należało do członków Rad Jednostek Pomocniczych, którzy regularnie spotykają się w ramach obowiązków wykonywanych w ramach prac w Radach Dzielnic.

Zdarzają się jednak dzielnice, w których rzeczywiście liderzy dzielnic regularnie się spotykają (np. Giszowiec czy też Osiedle Witosa) lub wyrażają głęboką chęć do rozpoczęcia takich regularnych spotkań (Bogucice, Zawodzie).

Odpowiedzi na pytanie o regularność tego typu spotkań rozkładają się równomiernie. Połowa uczestników deklaruje, że tego typu spotkania odbywają się raz na rok lub rzadziej – część osób odpowiadających na to pytanie zaznaczała, że tego typu spotkanie odbywa się po raz pierwszy.

Czy tego typu spotkania mają jednak w opinii ich uczestników sens?

Niemal wszyscy uczestnicy spotkania zarekomendowaliby udział w podobnym spotkaniu innym mieszkańcom. Negatywną opinię na ten temat wyraziły 4 osoby, 5 innych osób nie było pewnych czy poleciliby uczestnictwo w podobnym spotkaniu innym mieszkańcom.

A czy udział w spotkaniach miał dla ich odbiorców jakieś wymierne korzyści? Poniżej zestawienie odpowiedzi na trzy pytania, które zawierała ankieta.

Ocena korzyści wynikających z uczestnictwa w spotkaniu była pozytywna, aczkolwiek daleko bardziej ostrożna niż opinia na temat rekomendacji uczestnictwa w tego typu spotkaniach. Najbardziej pozytywne ocenione zostały: możliwości generowania nowych inicjatyw dla dzielnicy oraz integracja osób zaangażowanych w rozwój dzielnicy. Warto zaznaczyć, że mimo nie zawsze oczywistych benefitów płynących z uczestnictwa w spotkaniu, odsetek rekomendacji uczestnictwa w spotkaniach był bardzo wysoki (96%).

Biorąc pod uwagę powyższe wyniki badań oraz efekty rozmów z liderami dzielnic:

- Rekomenduje się kontynuowanie organizacji regularnych/cyklicznych spotkań liderских w dzielnicach. Warto inicjować je wokół tematów ważnych dla dzielnic. W doborze tematów mogą być przydatne analizy SWOT wykonane dla dzielnic w ramach projektu mikroKatowice – dostępne są one w przedmiotowym raporcie.
- Rekomenduje się budowanie możliwie szerokich zespołów uczestniczących w tego typu spotkaniach – gromadzących liderów lub reprezentantów wielu organizacji istotnych dla rozwoju dzielnicy. Dobrą praktyką mogą tutaj być Mapy Zasobów i Potencjałów, które są efektem pracy zespołu badawczego z reprezentantami 7 wybranych społeczności dzielnic. Mapy w praktyczny sposób prezentują zasoby i potencjały poszczególnych dzielnic, co z jednej strony kataloguje wiedzę na temat społecznego i infrastrukturalnego wymiaru funkcjonowania dzielnicy, a z drugiej strony stanowi punkt wyjścia do dalszych prac nad rozwojem w dzielnicy.
- Inicjując spotkania liderские warto wspierać się wiedzą i kompetencjami dzielnic oraz ich liderów, którzy pozytywnie sprawdzili się w tym obszarze. Wiedza na temat sieciowania liderów w dzielnicach to cenny zasób, który może się okazać nieoceniony w skutecznym rozwoju dzielnicy.

WNIOSKI, REKOMENDACJE

Wnioski

- Rady Jednostek Pomocniczych stanowią istotne ogniwo w procesie zarządzania miastem. Ich funkcjonowanie wspomaga orientację w zakresie lokalnych potrzeb i potencjałów, identyfikowania problemów w dzielnicach oraz daje możliwość wypowiedzania się w imieniu mieszkańców. Innymi słowy jest miejscem bieżącej refleksji nad dzielnicą.
- RJP sytuuje się jako znacząca organizacja w dzielnicach miasta mogącą pełnić (lub już pełniącą) wiele użytecznych społecznie funkcji – integrujących i wspomagających aktywności innych podmiotów i osób w otoczeniu dzielnicy, wzmacniających integrację społeczną, moderującą współpracę lokalną, informacyjnych, konsultacyjnych, wykonawczych.
- RJP mimo przypisanych ich właściwości zmagają się również z niewystarczającą efektywnością swoich poczynań. Wpływ na to mają m. in. zróżnicowane a często i niewystarczające kompetencje radnych.
- Dostrzeżono niewystarczający przepływ informacji pomiędzy Urzędem Miasta a RJP. Nie wypracowano do tej pory standardu zadowalającej wymiany informacji pomiędzy oboma podmiotami.

Rekomendacje

- Należy wzmacniać kompetencje radnych RJP, np.: w ramach zadaniowych sieci współpracy. Proponowane obszary działania takich sieci to edukacja w zakresie: otoczenie formalno-prawne RJP, ewaluacja pracy RJP w tym wymiana dobrych praktyk, komunikacja społeczna. Sprofesjonalizowane kompetencje radnych dają nadzieję na większą sprawczość i efektywność w podejmowanych działaniach, co jest ostatecznie oczekiwaniem mieszkańców. Pożądanym elementem rozwojowym jest też kreowanie i aktywny udział w ponad dzielnicowych działaniach sieciujących.
- Regularne dzielnicowe diagnozy (przygotowywane wspólnie ze społecznością lokalną) to dobry sposób RJP na uzyskanie obiektywnej wiedzy na temat potrzeb i oczekiwań mieszkańców. Graficzne reprezentacje diagnoz - „mapy zasobów i potencjałów” - mogą być uzupełniane w przyszłości.
- Działalność RJP powinna opierać się o program zawierający spriorytetyzowaną listę zadań wraz z możliwymi źródłami finansowania, uzupełnioną o zestawienie potencjalnych partnerów w realizacji tych zadań i lobbystów.
- RJP posiadają naturalny potencjał generowania „przepływów”: idei, decyzji. Stanowią węzły łączące: lokalnych liderów (publicznych i niepublicznych), instytucje i społeczników oraz, co ważne, miejskie struktury administracyjne i mieszkańców. Radni RJP to swoiści animatorzy życia społecznego miasta. Należy to wykorzystać.
- Należy włączyć RJP w realizację strategicznych dla miasta zadań, takich jak: polityka parkingowa, antysmogowa itp., ze względu na posiadany przez Radnych zasób wiedzy. Umożliwiają to zapisy statutów RJP.
- Należy stworzyć system kooperacji między RJP a władzami miasta, w szczególności z Radą Miasta, zakładający regularną komunikację i efektywną dla obu stron współpracę.
- Zasadnym byłoby opracowanie modelowego formatu działania RJP zawierającego zestaw pożądanych kompetencji i umiejętności radnych oraz charakterystykę przydatnej wiedzy, co wzmacniać miałyby skuteczność funkcjonowania RJP. Tym samym podnosiłoby to atrakcyjność Rad dla mieszkańców miasta i rozwijało ich społeczną oraz obywatelską aktywność.
- Warto podtrzymywać działania na rzecz promowania działalności RJP, by wzmacniać ich funkcję w świadomości mieszkańców.
- Warto kontynuować działania edukacyjne wzmacniające wiedzę o mechanizmach partycypacyjnych w mieście (Budżet Obywatelskim, Inicjatywa Lokalna).
- Rekomenduje się kontynuowanie organizacji regularnych/cyklicznych spotkań liderkich w dzielnicach. Warto inicjować je wokół tematów ważnych dla dzielnic. W doborze tematów mogą być przydatne analizy SWOT wykonane dla dzielnic w ramach projektu mikroKatowice.

Opracowanie:

Maciej Zygmunt PRACOWNIA OBSERWATORIUM

Łukasz Dziuba

Aleksander Lysko

Współpraca: Fertich Marek Nowara, Hanna Kostrzewska

Koordinacja projektu: Marta Rosół

© Stowarzyszenia Górnośląski Klaster Kreatywny, Katowice 2019

Projekt mikroKatowice

Zadanie publiczne jest współfinansowane ze środków Narodowego Instytutu Wolności - Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego w ramach Programu Fundusz Inicjatyw Obywatelskich na lata 2014-2020

